

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A genius loci.

Budapest, november 5.

(S.) A régi diákos időkből maradt fenn ez a mondás: „non quis, sed quid“, amelyvel azt szokták tömören kifejezni, hogy nem az adja meg valamely nyilatkozatnak a fontosságát, hogy *ki* mondta, hanem, hogy *mit* mondott. Általában igaz is ez. De van rá eset, hogy épp oly fontos a *quis*, mint a *quid*. Sőt éppen most olyan esetről ejtünk szót, amelyben nemcsak ez a kettő fontos, hanem harmadikul odaállíthatjuk ezt a deák szót is: *ubi*. A személy mellett, *aki* mondta, s a dolog mellett, *amit* mondott, jelentősége van annak a helynek is, *ahol* a beszéd elhangzott. Aki a beszédet elmondta, az gróf Apponyi Albert; amit elmondott, az a lelkiismeret szabadságának, a vallások egyenlőségének magasan szárnyaló dicsőítése; és a hely, ahol ez a gyönyörű beszéd elhangzott: az egyetemi katolikus ifjak Szent Imre Önképző-Egyesülete. Ez a harmadik tényező, a hely nagyon fontos ebben az esetben; mert a *genius loci* egyenesen ellene mondott annak, amit gróf Apponyi Albert beszélt. És ha Apponyitól mi nem is vártunk más beszédet, *azon a helyen* sem tőle, sem mástól nem igen közönséges eset az *olyan* beszéd.

Az a Szent Imre-egyesület csak amolyan diákegyesület. A diákegyesületeket önmagukban véve nem igen szoktuk a fontos helyek közé sorolni. A Szent Imre-egyesület sem az. Csak az ad neki fontosságot, ami mögötte van. A diákegyesület mögött ugyanis felnőttek politikai egyesülése áll, mint értelmi szerző, mint pártfogó, mint spiritus movens. Ez a diákegyesület, amely *önképző-körnek* nevezi magát, az ultramontán reakciónak a gyakorló iskolája, amelyben a jövőndő politikusi,

a jelen politikusainak erkölcsi és szellemi támogatása mellett a felekezeti izgatásban *önképzők* magukat.

Ennek a kis fióképártnak a zászlóavató ünnepén beszélt tegnap gróf Apponyi Albert a lelkiismeret szabadságáról és a vallások egyenlőségéről, amelynek sértetlenségét mint nemzeti életünk belső békéjének feltételét állította oda. És éppen az ad még a szokottnál is különösebb fontosságot gróf Apponyi beszédének, hogy *ott* mondotta el. Sokkal jelentősebb volt ez a beszéd *ott*, mintha a parlamentben hangzott volna el; mert a parlamentben föltétlenül megtapsolták volna; és megtapsolták volna ezt a beszédet bárhol másutt; hanem *ott*, abban az egyesületben, a tegnapi ünnepnek a hallgatósága előtt nemcsak tapsra nem számíthatott a szónok, hanem készen kellett lennie arra is, hogy ellentmondások fognak feléje repülni, amint a lelkiismeret szabadságának fenséges ígeit hirdeti.

Mindezek dacára még csak kísérletbe sem jövünk, hogy gróf Apponyi Albertet megdicsérjük azért a bátorságáért, hogy a jeles Szent Imre-egyesület magas fóruma előtt az ő liberális meggyőződését szabadon hirdetni merészelt. Ilyen dicsérlettel sem Apponyit megbántani, sem a kedves kis önképző kört megistáztalni nem akarjuk. Hogy a tegnapi zászlóavató beszédben mégis fontos a hely, azt nem ezért emeltük ki. Gróf Apponyi Albert nem beszélhetett másképpen sem *ott*, sem másutt. De hogy *ott* így beszélt, annak a hatását mégis többre becsüljük egy zászlóavató beszéd, egy liberális beszéd, vagy akár egy Apponyi-féle szónoklat rendes hatásánál. Abban az ifjúsági önképzőkörben nem az önképzőkör fontos, hanem a háttér. És ennek a beszédnek is nem a közvetlen address

dönti el a hatását, hanem az az address, amely nincs benne megnevezve, de amelyre egész biztosan eljutott. Ez az address az a bizonyos *háttér*. Az ultramontán reakció embereihez volt intézve ez a beszéd. A kicsinyekhez beszélt a szónok, de úgy, hogy a nagyok is értsenek rajta. Gróf Apponyi Albert, azonfelül hogy parlamenti életünknek egyik kimagasló alakja, a világi katolikusok vezető egyéniségei között is a legelső sorában áll. Az ő szavát egész joggal vehetjük úgy, mint a világi katolikus intelligencia zömének megnyilatkozását. Az ő ékes szavával a magyar katolikus világnak nem papi része utasítja el magától a közönséget azokkal a sötét törekvésekkel, amelyek a Szent Imre-egyesület útján igyekeznek a főiskolai ifjúság soraiban híveket toborozni. Lesújtóan kemény ítélet volt ez, szinte ódai szárnyalású dicsőítés formájába burkolva. Komoly, szigorú intelem az ifjúsághoz, de komoly, szigorú megrovása az ifjúság felbujtóinak. Nem volt benne egy szó sem pártpolitikáról; csak elítélése *minden* olyan áramlatnak, amely a nemzet belső békéjét, alkotmányunk alapvető elveit megdönteni igyekszik és ezzel a *nemzetet a végveszély felé* sodorja. Az ifjúság fogékony lelkére ezek a szavak nem lehettek hatás nélkül. De hallgathatta-e őket megdöbbenés nélkül az a politikai társaság, amely az ifjúság félvezetését is fölvette kárhuzatos munkájának körébe, s amely ennek a kárhuzatos munkának a következményeit mesteri plasztikával, a színeknek megkapó elevenségével láthatja megrajzolva gróf Apponyi beszédében.

A másik részen viszont jóleső megnyugvás fogadja a volt nemzeti párt vezérének, most a szabadelpvűpárt egyik kitünőségének ajkáról a szabadelvűség fényes apoteózisát.

T Á R C A.

Mam'zelle Roulette.

— A Budapesti Napló eredeti tárcaja. —

Írta: Pekár Gyula.

I.

... Egy augusztusi éjjel cigarettázva ültünk a trauvillei Casino terraszán s lustán filozofáltunk a csillagos ég alatt. Mögöttünk villanyfényben káprázott minden, szólt a zene és solymesen suhogva, illatosan jártak-keltek a párisi nők. Mindezt emberi hivalkodással szemben fenséges komolyan zugott előttünk a sötét és örök tenger. Nem vetélkedett a mesterkelt pompával, csak olykor, ha valami nagyobb hullám tört meg a parton, akkor gyúlt ki egy-egy foszforeszkáló sáv a habok hosszában... Magunk voltunk férfiak, hát természetesen a nőkről, szerelmről beszélgettünk. Mikor aztán a hangverseny *pianoi* alatt olyan sajtóságon éledt fel a szomszéd játéktermek zaja s az aranyak csengése olyan bizarr nyughatatlansággá váltotta fel az érzélgő poézist, — akkor a szerenese gondolata is belelopta magát a társalgásunkba. Szerenese és szerelem! Azon töprengtünk, hogy milyen rejtélyes ellenségeskedésben is vannak ezek egymással.

— Még a példaszó is azt mondja, mormogá egy fáradt klub-ember, — hogy aki nyer a kártyán, az nem nyer a szerelében. És megfordítva.

— De miért?

— Az ég tudja, de így van. A példabeszédeknek egyáltalán mindig igazuk van. Magam is játékos vagyok, — nos, az *igazi* játékos nem igen nyer az *igazi* szerelében... ismerünk nőket eleget, de voltaképp nem sokat törődünk a szerelünkkel. Nagyobb izgalom a játék... —

— Viszont én elmondhatom, — szólalt meg egy párisi *professional lover*, — hogy az *igazi* Don Juan sohse lehet *igazi* játékos. En hárzardabb játéknak tartom a szerelmet... Hja, nem lehet Vénusnak és Fortunának egyszerre udvarolni. Féltékenyek a gavalléjaikra...

— Ha már így együtt emlegeti a kettőt, válaszolt a klub-ember, — vallják be önök, hogy Fortuna hatalmasabb Vénusnál! Annak még sohse volt Don Juanja... Nagyból rejtelme a szerenese a szerelémnél. Mindenikőnk kitalált már valami „szisztémát“, de sohse volt még olyan halandó, aki a szerenését legyőzte és végérvényesen a hatalmában tartotta volna — — Mit szól ön a dologhoz, Prince?

A herceg elgondolkodott. Kíváncsian néztünk rá: köröskörül a sok sétáló nő mind rámosolygott a hatvanéves Alkibiadesre, kinek gardista termetét és arca üdeségét tán épp annyi híres szerelmének nimbusa tudta ily örökifjan megtartani. A nők úgy hívták: „Monsieur de Lenclos“ s az ő fehér keztűs keze utólérhetetlen rokoko-udvariassággal tudott mindeniknek másként intgetni. Mindeniket ősmerni látszott... hogyné! hisz ő annyira ősmerte a Nőt, hogy egy nőt sem tekinthetett teljesen idegennek!...

— Szerenese és szerelem! mondá végre, megbillentve botja aranygombjával selymes, fehér bajuszát, — ah Messieurs!... Megvallom, én egész életemen át inkább a női bájok „rouge et noir“-jával foglalkoztam, semmint a játékasztalokéval, s bevallom azt is, hogy mindig inkább vesztettem a játékokban, semmint nyertem. Többnyire csak akkor nyertem, mikor szerelemben kudarcot vallottam. Sőt gyakran a játékszerenéséből már előre éreztem, hogy valami szerelmi balcsot fog érni... Furesza ez, de hát tényleg én is halálos ellenségeknek tartom a szerelmet s a szerenését. Az a sajtóságos eset, ami most eszembe jut, csak megerősít ebbeli hitemben. En ugyanis ősmertem valakit, akiről csak annyit mondhatok,

hogy: legyőzte a szerenését, hatalmában tartotta, szabadon rendelkezett vele...

— Ah, — a szerenese Don Juanja?! És ki volt ez az ur?

— Nem volt az ur, Messieurs! Én azt hiszem, férfiban egyáltalán tulkevés az ösztönélet az ilyen rejtelmekre... A játékszerenese ama Don Juanja, akiről én beszélek, ez az unikum, egy Donna Juana: egy nő volt.

— Az ördögbe az asszonyokkal! dörmögé a klub-ember.

— Egy nő, — de mit gondolnak, milyen nő?

— Eh bizonyosan valami szerelmes courtesane.

— Dehogy szerelmes, dehogy courtesane! Épp ennek az ellenkezője: egy leány, egy még ártatlan fiatal leány. És uraim, itt esem én gondolkodóba. Neveessen hát ki, de a szerenese és szerelm ellenségeskedése között mint egy harmadik nagy missztériumra: titkos erőre, gondolok én az ártatlanságra. Az ártatlanság! Csodás, búbajos ez, ugy-e? Érintetlenségében az Ősmertelennek, szinte a Végtelenség része az... Réánk nézve többnyire csak szerelmi szempontból bír sajtóságos, szinte nyugtalantó erővel, de higjenek a szónoknak: én hiszem uraim, hogy titokzatos ereje van annak egyebekben is! Az a nő, akit a földi szerelmem még nem érintett, az mintha *még nem* volna ide lent a rögön, — az mintha még valami földfeletti rejtélyes hatalom birtokában lenne... Mi ez a hatalom? Nem tudjuk, csak sejtjük, hogy a leány elveszti, mikor asszonyyá lesz s hogy mentől földibb a szerelme, annál diadalmasabbon örül az ennek a veszteségnek: annak, hogy egy kivételes lényvel többet rántott le magához s kötött oda a rögöz... Ha nem léteznék ez a titkos hatalom, mért nőtte volna ki magát oly óriási szimbolummá az ártatlanság? Ha mi ma csak szerelmi búbajt látunk benne, a régiek nagyon elősmerték és tisztelték, mint ősmertetlenbe látó, földfeletti erőt. Nézzék: a Pythiák, Sibyllák, Velleda-k mind

évvél a polgári házasság behozatala után, az uralkodócsaládra kivételes jogokat akar alkalmazni.

Elismérel van a miniszterelnök személye iránt, aki módot nyújtott, hogy a magyar parlament az uralkodóházban előfordult fontos eseményeket foglalkozhassék, de kötelessége volna most, amidőn az ellenzék érveivel bebizonyította, hogy a nyilatkozat becikkelyezése nem áll törvényes alapon, a javaslatot levenni a napirendről.

A kérdés lényege mi körül forog? Azt mondják önk, hogy nincs szó lemondásról. Hát miről van szó? Szó van egy nyilatkozat becikkelyezéséről, amely nemcsak azt a ténnyel cikkelezi be, hogy a születendő gyermekek nem lesznek tagjai az uralkodóháznak, tehát Magyarországon sem lesznek királyok, mint Horánszky Nándor állította, hanem a magyar törvényhozástól az kívánatit, hogy a házi törvényekre való hivatkozással és azoknak rendelkezése alapján cikkelezzék be egy nyilatkozatot, amely tartalmazza a következőket: hogy a felséges uralkodó családban nagykorú családtagok is csak a király bealegyezésével köthetnek meg egyenrangú házasságot is. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: A császár! Császár és király bealegyezésével!)

Barabás Béla: Csak császár van! (Igaz! a szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza: A házi törvényben csak császár! **Barabás Béla:** Ez a hiba!

Madarász József: Ne szépitgesse!

Polónyi Géza: Egyéni nézete az, hogy a miniszterelnök kötelessége volna a házi törvényeket a maguk teljességében bemutatni. Mert hogyan hivatkozhatik a többség a javaslat védelmének oly házi törvényekre, melyeket nem ismer. A parlamentnek kötelessége volna meggyőződnie az iránt, hogy nincsenek-e a házi törvényekben oly intézkedések, melyek alkotmányos érdeletünkkel ellenkeznek. A szabad-elvű párt közjogászai elfordásokkal igyekeztek a vesztélyt, mely a javaslat elfogadásában rejlik, kibontani, de egy oly törvény jogosságát, mely az alaptörvények egyikével ellenkezik, megvédeni nem bírták. Magyarország és Ausztriának ugyanazon trónörökösödési rendje van s mégis a jogalap és a fejlődés szempontjából különböző. Ausztriában a trónörökös a majorátus elve szerint örökli a trónt, Magyarországon pedig várományos soha sem volt. Ha a képviselőház hozzájárul a javaslat becikkelyezéséhez, akkor a trónörökösödési elv a fidei commissum nivójára süllyed. A német törvényhozás nem ismeri el az uralkodócsaládok statútumait becikkelyezés nélkül, még nálunk nem ismeri azt senki sem és mégis hivatkoznak rá. Pedig csak akkor bírhat érvényvel, ha külön törvényt alkotnak róla. S mégis, ha a javaslatból törvény lesz, akkor úgy fogunk feltűnni, mint akik elfogadtuk mindenestül a házi törvényeket. Különböző a törvényjavaslat ellenkezik a házi törvényekkel is.

Míg Ausztriában a pragmatika szankció a családi törvények alapján és az azokra való hivatkozással tisztán abszolút jog alapján és kizárólag a fidei commissarius institutio alapján, a majorátus jog mellett promulgáltatott és fogadtatott el, illetőleg vétetett tudomásul az odavaló rendek által, Magyarországon ez a házi törvény, amely nemcsak becikkelyezve, de még bemutatva, kihirdetve sem lett, irányadó nem lehet és becikkelyezés nélkül törvényerővel nem bírhat. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Térjünk erre a Hausgesetze, meggyegek-e a mi törvényeinkkel. Különösen az 1723-iki törvényekkel?

Előbb azonban szükséges, hogy megállapítsuk authentikusan, legalább amennyire lehet, azt, hogy

mi is az a Hausgesetz? Majd meg fogja találni a miniszterelnök beszédében azt, hogy nem a vagyonjogi részekre voltam kíváncsi, midőn a miniszterelnök ur jökevényében talán jól sikerült élecel ezt nekem szemembe vágta.

Széli miniszterelnök: *Hissen a többi nagyrészt az!*

Rakovszky István: Azok is ismeretek?

Polónyi Géza: Engem sokkal jobban érdekelnek más kérdések és pedig olyanok, amelyeket a miniszterelnök ur nagyon alapos okból jónak látott elhallgatni.

Széli Kálmán miniszterelnök: *Mik azok?*

Polónyi Géza: Majd elmondom mindjárt! Ennek a Hausgesetz-történelmének van ám egy kis előzménye. A miniszterelnök ur t. i. elhitette magával, hogy ő ismeri a Hausgesetzeket.

Széli Kálmán miniszterelnök: *Hisz itt van! (Derütség jobbfelől.)*

Polónyi Géza: Ott van? Hát nincs ott! (Nagy derütség.) Van-e tudomása az 1889-ben, gondolom, október 10-ikén kibocsátott Hausgesetzről? Ott van-e? (Derütség.) Ferenc József 6 felsége által kibocsátott egy külön dekretum. Az nincs meg abban a gyűjteményben. (Derütség a szélsőbaloldalon.)

A házi törvények szerint csak az osztrák császár tagja az uralkodóháznak, a magyar király pedig nem. Továbbá nincs meg a törvényben, hogy a morganatikus házasságból származott utódok nem bírnak trónutódlási joggal. Tehát a Hausgesetz szerint is érvényes a házasság. Hogy merik tehát a törvényjavaslatot a Hausgesetz-cel indokolni? A Hausgesetz nem zárja ki a morganatikus házasságból származott utódokat a trónra lépéstől.

Széli Kálmán miniszterelnök: *De az ősi szokás igen!*

Polónyi Géza: Hol van a trónörököségi jog a pragmatika szankció szerint, ha az országgyűlés bealegyezése nélkül valamelyik főherceg lemondhat a trónról.

Kéri az elnököt, hogy rendeljen el szünetet.

Elnök: az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Polónyi Géza: Horánszky azt mondotta, hogy téves az a dolog, mintha a becikkelyezéssel az uralkodó családjoga lenne törvénybe iktatva. Az természetes, hogy az uralkodóház család jogát kodifikálni nem lehet, de egy sokkal rosszabb dolgot csinál a törvényhozás. Mert az nem lesz beiktatva, hogy az osztrák császárnak elég a házitörvény egy passzusára hivatkozni, hogy a magyar parlament meghajoljon előtte. Ez a törvény jogiorrás lesz s hirdetni fogja, hogy a házitörvény intézkedéseit a magyar törvény is akceptálja. Az igazságügyi bizottság megállapította, és kimondotta, hogy a 17. 26. törvényekkel és az osztrák alkotmány folyamánya, hanem egy önálló szerződés a magyar nemzet és az uralkodóház között; a háromság kihata után visszanyeri a nemzet szabad királyválasztási jogát, míg Ausztriában a többi ágak következik a trónon. A morganatikus házasság elve fejtegetésénél a szokásjogra hivatkozott a miniszterelnök, holott csak a Welsch Philippina esetet tudta csak felmutatni.

Arról a bizonyos Welsch Philippináról, akiről följegyzti a história, — hogy olyan hóhérs és patyolatnyaka volt, hogy mikor a vörös bört lenyeltte, megöltözt a torkán a vörös bor (Derütség), erről a Welsch Philippináról egyen szíves a miniszterelnök ur tudomásul venni, hogy ennél a házasságnál is bebizonyosodott az, hogy valahány ilyen eskü eddig

letételek, egyetlen egyet sem tartottak meg. Welsch Philippinánál 1576-ban XIII. Gergely pápától kérték a dispensációt, miután megesküdött Welsch Philippina férjére, Ferdinándnak, hogy örökre titokban fogja tartani azt a házasságot. Akkor XIII. Gergely pápától kapták meg erre a dispensációt.

Az az eskü, amelyet a kísérő okirat szerint itt a leendő trónörökös ur letett még pápai dispensációra sem szorult. *az a legközelebbi piébanos is feloldhatja.* (Felkiáltások balfelől: Páder Rezső is!) Biztos vagyok abban, hogy Páder képviselő ur is megtehetné. (Derütség.)

Don Juan d'Austria esete azt bizonyítja, hogy még törvénylen gyermek is lehet főherceg, csak kegyenc legyen. A főhercegi rangot nem feltételekkel iktatták törvénybe, hanem csak korolláriuma volt a többi feltételeknek. Aki successor, római katolikus, törvényes házasságból és a Habsburg-ágból való, az mind osztrák főherceg.

Rosenberg Gyula: Hát a meráni gróf?

Polónyi Géza: Hát az successor volt?

Azt hozza fel Horánszky, hogy a morganatikus gyermekek nem tagjai a főheredháznak. A törvény szerint magyarul is kell tudni a főheredházi tagoknak. Hát matasson Horánszky oly morganatikus gyermeket, aki magyarul tud, anélkül, hogy a főheredházi tagja volna. Rátér a kérdés gerincére: hogy ha ez a törvényjavaslat elfogadtatik, gyökerében változtatja meg az 1723-iki törvényeket. Ha csak azt az egy szempontot tekintjük is, hogy a nagykorú főhercegek házassága is csak a felség bealegyezésével köthető meg, akkor az 1723. I. és II. törvényekkel nincs! Mert ha a felség bealegyezése nélkül még egyenrangú házasság se köthető, akkor azazal hogy bizonyos házasságok köthetők a felség megakadályozza, egy-egy, különben örökösödésre hivatott család-lineát tolnak el az örökösödéstől. Már most az a kérdés, hogy Chotek Zsófia grófnő részére megszerezhetik-e az egyenrangúságot? Meg. A trónörökös, ha trónra kerül, egyszerűen rendelkezni fog a császári ház miniszterével, aki itélkezni fog aztán egy, hogy a trónörökösnek az egyenrangúság kvalifikációját megkapja. Es nem fogadtathatja-e magát a trónörökösnek örökbe valamelyik főherceggel? Megváltozik az elsőszülöttség, az ág szerint való sorrend, a szerint, amint a felség szándéka előzika. Mi szükségünk van olyan esküre, amely erkölcsi kényszer alatt tételek. Lehet-e ezt feltételezni arról, aki magyar király akar lenni! Ot a história arra tanítja, hogy ilyen esküt egyetlen egyet sem tartottak meg. Példákkal illusztrálja ezt a Habsburgok történetéből. Es nem hiszi, hogy ebben a Házban egyetlen ember akadna, aki a trónörökösök esküjének végrehajtását követelné. Lehetetlen a törvényhozásnak kijelentenie, hogy a magyar nemzet leányának nem egyenrangú a fejedelmi családdal. A magyar nemzet gyermekei pedig felelet állanak az apró hercegi sarjadásoknak. A magyar nemzet minden fia, törvényeink értelmében, nemcsak királyt választhat, de király is lehet. Ajánlja, hogy ezt a törvényjavaslatot vegyék le a napirendről. Csináljon a törvényhozás egy feliratot, amelyben lejtse ki, hogy gyermekeinket megaláztatni nem engedjük. A magyar házánál a felség a királyné. Az lesz a trónörökös házánál is. Soha olyan törvényjavaslatot, amely ártatlan gyermekeket, törvényes feleséget aliz meg, el nem fogad és Isten egy segélje, soha tiszteltben tartani nem fog.

(Személyes kérdésben.)

Horánszky Nándor szavai helyreigazítása érdekében kér szót. Amit ő multkor beszédében egye-

mag? Mért elégszük meg csupán a nyereség egy részével? ...

*

A herceg cigarettára gyújtott.

— Mind-e kérdésekre töle magától kaptam a feleletet. Önök meg fogják érteni, hogy nekünk, a Morny barátainak, mégis nagyobb hatalmunk volt Monte-Carlóban, mint a többi halandóknak... Egy éjjel játék után valósággal erőszaklalk szöktettem meg őt. Kocsim már várt... Szerettem volna a vén boszorkányt kiűzteni, de nem sikerült; mint egy buldog ragadt bele a kabátom szárnyába s utolsó pillanatban ő is beugrott a landauba. Eh, vigye az ördög, gondolám, csak ne beszélne annyit!... Hát bizony ő folyton beszélt s a legbambásabb kabalával magyarázta leánya profétai tehetőségét. En megmagyaráztam neki, hogy kár, hogy nem élt háromszáz évvel ezelőtt, mert akkor mint boszorkányt elégették volna. Erre kissé elhallgatott.

Holdvilágnál kocsiztunk el a Cap Martin sötét pineái alatt. Főlsége éjszaka volt, a Luna ezüst sávja néma glóriában káprázott előttünk a tengeren s az álmos habok lossogása játékonnyan nyugtatta meg idegeinket. Csak a leány maradt továbbra is szentelen és zárkózott. A hold fényénél még sápadtabbnak tetszett.

— Es igazán nem tudna egyedül játszani? Kérdem már harmadszor. — Hisz akkor sokkal többet nyerne...

— Nem tudok. Ha magamban vagyok, semmit se tudok.

— De miért?

— Nem tudom.

— Hát nőekkel?

— Próbáltam, de azokkal se tudok. Csak férfakkal. Ott se mindenkivel.

— Hát velem fog-e tudni?

— Rám nézett, hidegen összeszorított ajkakkal.

— Azt hiszem, igen. Megpróbáljuk.

— Csak férfakkal... mormogtam. Aztán

hamiskodva tevéim hozzá: úgy hát maga szereti a férfiakat, Mam'zelle Roulette?

Sohse felejtem el a pillantását. Félve, szégyenkezve, gyűlölködően mért végig. A vén boszorkány tiltólag tette ujját a szájára.

— Es férfival se tud örökön-örökké játszani, nyelvelt az öreg asszony, — hja, Fortuna esen bizonyos ideig tartózkodik egy embernél! ki kell használni az időt, mert azontul vége a szerencsének! Erzi azt az én leányom, mikor vége a fluidumnak. Akkor felkel és —

— De hát tudja-e maga, Mam'zelle Roulette, kérdem, — sejtje-e, hogy miben áll a maga esudacraje?

— Nem tudom.

— Az ártatlanságában! — sugá az anyja.

— De hát mégis, hogy tudja meg előre, hogy melyik szám vagy kártya fog nyerni. Látja?

— Igen, behunyom a szemem és látom. Az a szám vagy kártya olyankor fényes... Es nem tudom, de látom nyerni. Csudálkozom, hogy a többiek nem látják...

— Erthetetlen! — mormogám s bálmatomban, inkább úgy szokásból, gyöngédem hozzá hajoltam s megfogtam a kezét.

Fagyaszon kaptam vissza és remegve szökött hátra. Azt hittem, kiugrik a kocsiból...

— Az istenért, — sutogá a boszorkány, megragadva a karomat, — hová gondol? —

... Nos, urak, de mindez csak szóbeszéd. Tényekkel kerülök elő. A következő napokban játszottam vele és nyertem, — nyertem nagyon sok pénzt. Ez már valóság, ugy-e? Es nyertem volna még sokkal többet, ha egyszer egy híressé vált játszma után túlradó háláérzetemben meg nem ragadom a kezét és szerelmesen nem pillantok rá.

— Ne nézzem rám így! — mormogá ekkor zavartan, nyugtalanul. Ezentul többször próbáltam még vele játszani, de többet nem nyertem.

Mert hisz nem áll az, hogy ő mindig és mindenkivel nyert volna. Néha nem volt jó médiama, vagy nem volt hangolva. — Később pe-

dig jöttem olyan napok, mikor egyáltalában fel se jött a Casinóba, hanem egyben maradt a kimerültségől. De ezek a kivételek csak erősítették a szabályt s mikor kisebb-nagyobb kudarcok után ismét állandó diadallal kerekedett felül a szerencséje, akkor annál megdöbbentőbb volt a hatás. En nem tudom, mi lesz Monte-Carlóból, ha ez így tovább tart. Már így is forradalomban élünk s a rendőrség nem bírt az emberekkel. Valóságos árverést tartottak Mam'zelle Roulette, valósággal kibérelték órákra, félórákra, perekre... Mesés összegek jutottak kezébe. Es mindennap ezerszázra jöttek a pénzsovár, új idegenek a szerencse-városba... Hanem hát a természet bölcseis ha olykor csudákat is művel, kellő időben mindig véget is tud vetni ezeknek a csudáknak!

*

Az öreg világi halkan felkacagott.

— Tudják, urak, én ott voltam s látam az egész dolgot. Látam azt, amit esetleg mások nem vettek észre... Hát szemrevaló fiatalember volt az, olyas talli-elegans beau garçon, — az a bizonyos, merészen esinos, jókedvű kalandor, kinek az asszonyok mindent megbocsátanak. Ott ült a játékszalnál s Mam'zelle Roulette, szokás szerint a vállán tartotta a kezét. Urak, én néztem: remeggett most az a kéz a formás erős vállon! Mi lehetett ez a leány? Megfoghatatlanul nyugtalanul látszott. Olykor lopva lepillantott a göndör, szőke főre... Egyszer a fiatalember épp egy ilyen perében nézett fel. En éreztem, hogy tekinteteik találkoznak. A esinos gavalier elmosolyodott, a leány elpirult. Sohse láttam még ilyen esudálatos kifejezést az arcán: valami kinyílt, felébredt azon... Mozzalomban támadt az esztal körül. Mi történt? Egyelőre csak az, hogy a fiatalember egyszerre csak nem nyert többet. — Az első kudarc után a leány arca vérvörösre vált, — amit eddig sohse vettem észre rajta, most láttam, hogy elhagyja a nyugalma s nyerni akar mindenáron. Urak, nyerni akart és — nem tudott! Másod-

bek között mondott, az nem volt sem több, sem kevesebb, mint az, hogy a magyar jogintézményekben a morganatikus vagy balkézre való házasság s ezzel ellentétben az egyenrangú házasság nem idegenek. E tekintetben hivatkozott egy tételre közjogi szempontból s egy másikra magánjogi szempontból. Ami az utóbbit illeti, amelyre nézve az előtte szóló még azzal is fenyegeti, hogy ebből még vád alá helyezése is következhet, erre nézve ő az 1867. IX. törvény-cikkre hivatkozik, amely a mágnások részére a bit-bizományalapítást lehetővé teszi és megszabja. Ez a törvény-cikk rendelkezése világosan szól, hogy az illető alapító végrendeletben teszi az alapítást és korlátozás csak kettő van, hogy a megyében kihirdessék, a másik pedig az, hogy fejedelmi jóváhagyásban részesüljön. Semmi más korlátozást a törvény ehhez nem fűz; ebből folyólag történt nem egy, hanem több esetben, hogy az alapítás következtében az egyrangúság az alapító oklevélben megkívántatott. Ez a tények megtelev, ennek magánjogi következménye van, ismétlem, hogy nem a közjogban, sem a magánjogban ez az intésció nem ismeretlen.

Elnök a tárgyalás folytatását holnap délelőtt tíz órára tűzi ki s az ülést berekesztí.

Az ülés ¼2 órákor végződik.

BELFÖLD.

A miniszterelnök üdvözlése. A tordai választókerület szabadalvűpártja dr. Papp Samu beszámoló beszéde alkalmából a következő táviratot intézte Széll Kálmán miniszterelnökökhöz:

Nagyméltóságu Széll Kálmán miniszterelnök urnak Budapest.

A tordai választókerület szabadalvű pártja mai napon tartott közgyűlése és képviselőjének, dr. Papp Samunak beszámoló beszéde alkalmából Nagyméltóságodat bizalomtellen üdvözli s további szabadalvű irányban haladó működéséhez sikert és hazánkra áldást kíván. A közgyűlés megbízásából: Dr. Wolf Gyula alelnök.

Széll Kálmán miniszterelnök az üdvözlőre a következő választ küldte:

Dr. Wolf Gyula pártelnök urnak Torda.

Szíves üdvözlőiteket és bizalmuk kifejezését örömmel vettem és őszintén köszönöm.

Széll Kálmán.

A szarvasi választás. Ma volt Szarvason a választás. A gróf Csáky Albin lemondásával megüresedett kerületben két jelölt mérkőzött: a kormánypárti gróf Bolza Géza s a függetlenségi Draskóczy László. A választás kezdetén a városban teljes nyugalom volt. A pártok rendben vonultak föl s Lengyel Sándor, a választás elnöke nyolc órákor elrendelte a szavazást. Gróf Bolza Géza pártja részéről mint bizalmi férfi az első szavazatszedő küldöttségénél Kristóffy József, a másodiknál Puruly Sándor országgyűlési képviselő működött. Draskóczy László bizalmi férfiak voltak: az első küldöttségénél Kubik Béla, a másodiknál Tóth János országgyűlési képviselő.

A szavazást a Draskóczy-párt kezdte meg,

szorosa se ütötte meg a számot. Ekkor valahogy elvesztette a fejét, felsikoltott és homlokához kapott. A fiatal ember felugrott s átfogta a derekát. Jötték segíteni, de ő nem adta oda az ájult leányt senkinek. Még most is látom, mint viszi ki a tömeg közt karjaiban — —

Nos, urak, az a csinos kalandor akkor átölelte Mam'zelle Roulette-t és többet nem is eresztette el. Másnap egész Monte-Carlo megdőbött a hír hallatára... Hogy történt, — hogy játszott ki az a szélhámos a vén boszorkányt, senki se tudja, de annyi bizonyos, hogy megszokta a leányt. Eltűntek a szerelmesek, sőt nemcsak megszokták, hanem még hozzá minden pénzt is elvittek magukkal...

— Nos és aztán?

A herceg eldobta cigarettáját.

— Aztán vagy négy hét múlva visszakerült Mam'zelle Roulette Monte Carloba — egyedül. Egyszerre csak híre futott, hogy ott van. En is siettem a játéktérembe, de elkéstem és már csak akkor értem oda, mikor a leány a tömeg gúnyos üvöltése közepette, lehajtott fevel, szőnyegkeze menekült. Zokogva takarta el az arcát, futott le a lépcsőn, el a park bokrai felé. A tömzsi vén asszony alig birt utána tipogni.

A magnóliák alatt egy fordulónál értem utól őket. Szegény Roulette sirva dőlt le a lócára; arcát alig láthattam zsebkendőjétől, de teste csak úgy vonaglott a keserű indulattól. Ránéztem. Oh be megváltozott, a mióta nem láttam! Nem volt az a többet a misztériumokba látó Sibylla-leány, hanem egy pompás formájú földi nő: urak, egy kívánatos, szép asszony.

A nyelvem öreg asszony ezáltal nem tudott mit szólni. Csak állt ott mellette és könnyezett ő is.

— Lásza, uram, mormogá, vége, — vége! Most már olyan, mint a többi...

Tizenegy órákor a szavazások állása ez volt: gróf Bolza 195, Draskóczy 190.

Délután egy órákor: gróf Bolza 398, Draskóczy 365.

Délután két órákor: gróf Bolza 483, Draskóczy 435.

Három órákor: A zárórát már kütűzték. Bolza grófra eddig esett 537, Draskóczyra 454 szavazat.

Az utolsó telegramm 3 óra 30 perckor ezt jelenti:

Bolza 624 szavazattal 513 ellen Szarvas város országgyűlési képviselőjévé választották. Lengyel elnök azonnal átadta neki a mandátumot.

Az erdélyi reformátusok gyűlése. Kolozsvárról jelentik, hogy a református egyházkerület ma folytatta és befejezte érdemleges tárgyalásait. Estig letárgyalták a jelentéseket és előterjesztéseket. Hosszabb vita csak a nagyenyedi tanítóképző szervezetének kérdésénél keletkezett, melyet végül elfogadtak.

A jabláló kamara. November 11-én lesz a budapesti kereskedelmi- és iparkamara megalapításának ötvenedik évfordulója. Ezt a nevezetes dátumot a kamara új székházának felavatásával, diszes közgyűléssel és a Royal-szállodában este 9 órákor tartandó bankettel fogja megülni, melyen a kormány tagjai s a főbb hatóságoknak és számos előkelő testületnek képviselői is jelen lesznek. Lányczy Leó országgyűlési képviselő, a kamara elnöke személyesen kérte fel megjezésre Széll Kálmán kormányelnököt és a kabinet összes tagjait, akik megjelenséket biztoss kilátásba helyezték. A kamara elnöke ez alkalommal Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter előtt hangsúlyozta, hogy a miniszternek az ünnepeken való megjelenése minden egyébnél hathatósabban dokumentálna annak a híresztelésnek alaptalan voltát, mely mesterségesen bizonyos ellentét akar létrehozni a földmívelésügyi kormány és a kereskedelmi kamarában képviselt érdekkörök között. A kamara tagjai a maguk részéről az efféle híresztelésnek sohasem tulajdonítottak komoly jelentőséget, és ezért különösen örvendenének, ha a földmívelésügyi minisztert a kereskedelmi kamara új székházában üdvözölhetnék. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy örömmel fogadja a meghívást és szíves készséggel fog a kereskedelmi és ipari világ körében megjelenni.

Az összeférhetlenségi bejelentések. Apáthy Péter, az összeférhetlenségi bizottságnak elnöke ma Budapestre érkezvén, intézkedett, hogy a bizottság mikor és mily sorrendben vegye tárgyalás alá a hozzá utasított összeférhetlenségi bejelentéseket. Mint értesültünk, a bizottság e hónap 12-ikén délelőtt tíz és fél órákor veszi tárgyalás alá a bejelentések egy részét, számszerint nyolcat a hatvanhat bejelentés közül. A bejelentéseknek ezt az első csoportját, úgy haljuk, a következő sorrendben fogják tárgyalni: Először a gróf Andrássy Tivadarrá vonatkozó bejelentést, hogy gróf Andrássy, aki maga is tagja az összeférhetlenségi bizottságnak, részt vehessen további tárgyalásaiban arra az esetre, ha a bizottság úgy fogja találni, hogy vele szemben a bejelentés alapján összeférhetlenség esete nem forog fenn. Ennek a bejelentésnek az elintézése után sor szerint következni fog a 12-iki ülésben a Miklós Ödönre, gróf Teleki Sándorra, Rohonyi Gyulára, Berzeviczy Albertre, Tolnay Lajosra, báró Podmaniczky Frigyesre és Falk Miksára vonatkozó összeférhetlenségi bejelentések tárgyalása.

Beszámoló. Blaskovich Ferenc országgyűlési képviselő tegnap este tartotta meg beszámolóját Orczyfalván, ahol lelkes szeretettel fogadták. Általános nagy helyesléssel mellett fejtegette Blaskovich a Széll-kormány programját és működését. A választások tisztasága a kuriai bírásokkal új garanciákat nyer. A közgazdaság terén mindinkább érvényesül a törvény, jog és igazság elve. Az igazságügyben fontos lépés a sok jogi bizonytalanság megszüntetésére az éppen elkészült általános magyar polgári törvénykönyv. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter az ipart és kereskedelmet az országban fejlesztő, a külföldön piacot szerez. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter előmozdítja a szakismeretek terjesztését a kisbirtokosok körében, felkarolja a szövetkezeti ügyet, burgólkodók társadalompolitikai terén a házi iparral, tej- és tojás-kivitel szövetkezetek létesítésével új védelmi forrásokat nyit, az állattenyésztésnek új lendületet adott. Még sok baj van ugyan, de minden téren meglátás a törekvés a népiélet előmozdítására. Sok nagy feladat megoldásra vár még s nagy az a veszedelem is, amelyet az osztrák pártviszályok Magyarországára is zudítanak. Ezzel szemben a nemzet összes erőforrásait egyenesíteni kell. Ilyen viszonyok közt nagy a szerepe, hogy olyan kiváló államférfi áll a kormány élén, mint amilyen Széll Kálmán. A lelkes élénzés után dr. Fülöp Béla országgyűlési képviselő, Steiner és Kranszka szerkesztők beszétek, s indítványukra egyhangú lelkesedéssel üdvözlő táviratot küldtek Széll Kálmának.

KÜLFÖLD.

Krüger beteg. A brüsszeli transvaali ügynőkség világgá küldte a hírt, hogy Krüger elnök veszedelmesen megbetegedett. Allapota állítólag nagyon aggasztó s Krüger valószínűleg kénytelen lesz minden diplomáciai akcióról lemondani és hosszabb ideig pihenni. Krüger megérkezése után Marseilleben az összes boerok tanácsot fognak ülni. Fokvárosból jelentik, hogy Krüger felesége Pretóriában szintén veszedelmesen megbetegedett.

Ennyi a transvaali ügynőkség jelentése. Feltevélen hitelt nem kell e hírek adni. Elhiszszük a kommuniké második részét, azt t. i., hogy Krüger kénytelen lesz minden diplomáciai akcióról lemondani. Ennek okául veszedelmes betegséget hoznak fel. Holott valójában, hogy a boerok ügye beteg, legalább itt Európában. A brüsszeli transvaali ügynőkség nyilván információkat kapott az egyes európai udvaroktól, hogy a szegény Krüger nem hajlandó fogadni, mert nem óhajtanak az angoloknak kellemetlenséget szerezni. Azt hiszik, hogy ezért kellett Krügernek hírtelenül megbetegednie.

Politika egy szobor körül. Carnot szobrát tegnap leplezték le Lyouban, mint azt mai számunkban már jelentettük. A szobor központja lett többféle politikai tüntetésnek. Ezek közt a legfontosabb Miklós cáré, aki tegnap a következő táviratot küldte Loubet elnöknek:

Kiváló elődje emlékszobrának leplezése élnék emlékeztetembe hozza azokat a nagy szolgálásokat, amelyeket a megboldogult elnök Franciaországunk telt és buzgó részvételét abban a nagy műben, amely barátai és szövetséges viszonyban levő országainkat a béke ápolására oly szorosan egyesítette. Egész szívemmel csatlakozom az ünnephez s arra kérem önt, hogy legyen meggyőződve őszinte és változhatatlan barátságomról.

Miklós.

Loubet elnök azonnal válaszolt a cárnak. Táviratának szövege ez:

Felcsédnek az a nemes gondolata, hogy csatlakozik Lyon városának Carnot emléke iránt kifejezett hódolathoz, mélyen meghatótt. Franciaország méltányolni fogja a résztvevő rokonszenvnek ezt az újabb bizonyítékát. Franciaország nem felejtí el felséged fenköt atyjának közreműködését a két országnak lényegében békés célra való benső közöledése körül: egyenlő áhitattal ápolja a Sándor és Carnot nevek tiszteletét és emlékeit. Egész Franciaország nevében legszive-sebb és legbensőbb köszönetemet fejezem ki felségednek.

Látványos, hogy egy kis nuánsz-különbség van a cár és a köztársaság elnökének táviratában a francia-orosz szövetség céljának meghatározása dolgában. A cár határozottan és kétséget kizárva a béke ápolásáról szól, Loubet azonban egy kis koncessziót tesz azoknak, akik gazdasági előnyöket várnak a szövetségtől s talán azoknak is, akik még nem ejtették el végképp a revanche gondolatát. Loubetből tehát elmondhatjuk, hogy nem csupán a cárhoz, hanem egy kissé haza is beszélt.

Az elnök azonkívül két hitfelekezetet képviselőinek üdvözlő beszédére is válaszolt. Az egyik bíboros-érsek, a másik zsidó rabbinus. Az előbbinek ezt mondta Loubet:

— Ne engedjük, hogy tért foglaljon az a vélemény, hogy a köztársaság ellensége a hitnek, vagy valamely vallásnak, vagy valamely felekezetnek. A köztársaság kormánya respektálja a vallást és mindegyik felekezetnek tiszteletet igyekszik szerezni.

Utána a zsidó rabbinus beszélt, akinek a kormányelnök a következőket mondta:

— Gyermekes dolog volna azt hinni, hogy a század végén demokratikus társadalomunkban bárkinek is annyi hatalma legyen, hogy a lelkiismereti szabadságot és a kultusz szabadságát megtagadni merje. Gyermekes dolog volna fölténni, hogy egy összeesküvés vagy reakció, amely nem tudom, honnan kerülhetne ki, meg merné támadni a francia forradalomtól kapott örökségünket, amelyet megtartani, sőt gyarapítani akarunk. Megpróbálhatják, hogy ezt az örökséget elrabolják, de igyekeztetükkel mindig kudarcot fognak valáni, mert minden francia és különösen minden republikánus ellenük fog állást foglalni.

Látványos, hogy mindaz, amit Loubet a zsidó rabbinusnak mondott, tulajdonképpen a katolikus érseknek szól. Mert Franciaországban a köztársaság-ellenes reakció képviselői a klerikálisok, sőt, mint több botrányos perből kitűnt, a katolikus papok is, bármint barátságos érzelmeket nyilvánított is a pápa a republika iránt. Loubet ebben a beszédben alaposan ráolvasott a nacionalista izgatókra. Ez most kormányzatának belpolitikai programja.

Gyilkos terv két király ellen. Két király akart meggyilkoltni a bolgár-macedon forradalmi bizottság. Aldozatul *Károly* román királyt és *Sándor* szerb királyt választotta ki *Száráfov* bandája, mert azt remélte, hogy a két király meggyilkolásával akkora zavar támad Romániában és Szerbiában, hogy a bolgár csapatok kényelmesen betörhetnek Macedóniába és elfoglalhatják. Tudjuk, hogy *Michailanu* tanár meggyilkolása után a román vizsgálóbíró rájött erre az összeesküvésre. De a részletekről sokáig nem tudott senkinek. Most a román kormány a Bukarestben akkreditált követeknek és a bolgár külügyminiszternek átadta a vizsgálóbíró jelentését s az egész vádanyagot. A nyomtatvány 82 oldal vastag könyvet tesz ki, legérdekesebb benne a királygyilkosságra vonatkozó terv.

Az összeesküvésben részes cinkosok valamennyisétől kitalálják, hogy nemcsak merénylőlettervet szöttek a két uralkodó ellen, hanem már meg is tettek egy-némely előkészületeket, hogy a tervet megvalósítsák. A vizsgálóbíró kezébe került *Száráfornak* egy levele, amelyben a következő mondat is benn van:

— Ügyeljen rá, hogy elérjük a *főcél*. Tanulmányozza az ügyet minden oldalról, hogy készen álljon azon a napon, amelyen a tervet végre kell hajtani.

A levél *Trifánov*nak szól, aki *Ülögatása* után kijelentette, hogy a *főcél* *Károly* király meggyilkolása volt. *Trifánov* azt vallotta, hogy 1899. december 10-én Bukarestben, az *Unirea*-vendéglőben *Száráfov*, *Arzov*, *Bosnyákov*, *Bogdanov*-*Hagin* és *Trifánov* egybeültek. *Száráfov* megeskette őket a forradalmi bizottság eskü-ormulájára, s aztán kijelentette, hogy 1900 vagy 1901. júniusában forradalom fog kitörni.

— Egész Bulgária talpra áll — ugymond. — A fejedelem és a kormány velünk van s mind el vannak ragadtatva a tervüktől.

Száráfov aztán ajánlotta, hogy erre az időpontra nagy zavart kell kelteni Romániában és Szerbiában, hogy a zavarosban aztán a bolgár csapatok bevonulhassanak Macedóniába. Zavarkeltésre alkalmas volna a két király meggyilkolása. *E gyűlésen Bosnyákovot bízták meg a román király meggyilkolásával*. *Bosnyákov*nak meg kellett lesnie a királyt s aztán törrel leszurnia. *Arzov*nak pedig revolverrel kellett volna segídenie.

A két cinkos december 18-ikán tényleg lesbe állt a Dumbovica-híd közelében, de a király aznap nem jött arra. Másnap megint elrejtöztek a híd mellett, ismét hiába. A vádirat nagy súlyt helyez erre a két momentumra, amelyek azt bizonyítják, hogy az összeesküvés nem volt csak papíron, hanem hogy csak a véletlen játéka mentette meg *Károly* királyt a gyilkos törtél és golyótól.

A *Sándor* király ellen szőtt merénylőlettervről aránylag kevés adat jutott a vizsgálóbíró kezei közé. Ennek szája ugyanis nem Bukarestben írtottak össze, hanem Szófiában, ahonnan maga *Száráfov* akarta emisszáriusait kiküldeni. Hogy ez a terv min szenvedett hajótörést, azt egyelőre homály fedi.

A khinai háboru.

London, november 5.

A *Times* jelenti Pekingből e hó 1-éről: Az udvar köréből Szinganfuból érkező hírek mind megerősítik azt a föltevést, hogy a *császár nem fog visszatérni Pekingbe*, míg a szövetségesek csapatai el nem hagyják a várost. A paotingfui helyettes kormányzóknak és négy más hivatalnoknak halálra ítélete itt általános meglepődést keltett. A vizsgálat kiderítette, hogy egy paotingfui amerikai asszonyt meggyilkolása előtt *gyalázatos módon megcsúszottak*. A két khinai templom elpusztítása magában nem lett volna elegendő megtorlás ezért a gyalázatosáért. Sanghaiból jelentik a *Times*nak, hogy *Liankung* és *Csangcsung*-ot béketárgyalási biztosokká való kinevezésükkel egyidejűleg utasították, hogy maradjanak mostani tartózkodási helyükön és levél- és táviratváltás útján táncskozzanak a többi tartományokkal.

London, november 5.

A *Daily Telegraph*-nak jelentik Sanghaiból 5-iki kelettel: A császár nagyon szeretne visszatérni Pekingbe és ha az övezgy császárné tovább is vonakodnék őt elkísérni, meglehet, hogy egyedül próbál visszatérni. *Li-Hung-Csang* valamennyi alkirályhoz és kormányzóhoz azt a kérdést intézte, hogy hajlandók-e garanciát vállalni a hatalmasságoknak fizetendő nagy összegekért.

Páris, november 5.

A Havas ügynökség jelenti Pekingből 31-iki kelettel: A diplomáciai kar ma befejezte a francia javaslat hat pontjának tárgyalását és a javaslatot némi stiláris módosítással *elfogatta*. A diplomáciai kar azonban szükségesnek tartja a következő követeléseket:

1. A khinai kormány északi részéről adjon ki, amely halálbüntetés terhe mellett tiltja meg a boxerekkel való cimborlást és ezt a rendeletet két éven át plakátozassák.

2. A khinai kormány értesítse az alkirályokat és minden rendű hivatalnokait, hogy jövőre felelősek a rendért és az idegenek biztonságáért.

Róma, november 5.

A *Szefáni*-ügynökségnek egy Pekingből e hó 4-én kelt távirata részleteket közöl a Khinában levő olasz kontingens akciójáról. Elsősorban megeátolja azt a birt, hogy egy olasz őrnagy, amely visszatérőben volt Paotingfui felől, eltűnt volna. Ellenkezőleg ez az őrnagy találkozott az angol lovasság egy csapatával. Akkor nem voltak veszteségei és éppen utolérni törekedett a Pekingbe tartó két hadoszlop közül az elsőt. Az egész olasz kontingens azt az utasítást kapta, hogy Pekingben koncentrálódjék.

Peking, november 5.

Sanhaikvanban a szövetséges csapatok parancsnokai között az egyes hatalmasságok csapataival való megszállás dolgában surlódások támadtak. A kérdés rendezésére az egyes hatalmasságok legidősebb törzsisztjeiből bizottságot alakítottak, amelynek Sanhaikvanba kell mennie, hogy az egyenletlenséget elsimítsa.

HIREK.

Heine rózsái.

Ószinte búdat dalba soh'se öntsed,
Vess el magadtól tollat és papírt;
Hidd el, hazug könny valamennyi könnyesepp,
Amit az ember nem magába' sirt.
Ki valahányszor fásult szíve dobban,
A más szeméből esal ki könnyeket;
Ki azt kutatja csak: hogy fájna jobban
Az ő fájdalma másnak, teneked;
Akinek eszköz minden hangulat,
Más könnyével sír, más kedvén mulat;
Annak egyéb se szent, egyéb se drága,
Csak a más könnye, — s az ő hiúsága!

*

Hallottak napján, künn a temetőben,
Párisban, a Montparnasse hegy tövéen,
Viruló rózsát látott elmenőben
Valaki Heine gránitsirkövéen.
A sirt két ország régen elfeledte
S valaki addig, addig kutatott,
Mig arról is, ki rózsákkal befedte
Kitűnt, hogy régen pihenő halott.
Hogy attól, a kit millió szív sirtat
Maradt egy szent, parancsoló irat:
Halottak napján Heine minden évben
Kapjon virágot Erzsébet nevében!

*

Ha glóriát látsz; — hallgass és imádkozz!
Ne próbálj szóval adni néki fényt;
Az emberszív őszinte dallamához
Ne írj hatásos, csengő költeményt!
Ami megillet, dalba soh'se öntsed,
Vess el magadtól tollat és papírt;
Hidd el, hazug könny valamennyi könnyesepp,
Amit az ember nem magába' sirt.
Elmélkedést szül minden sirhalom,
Dalt minden bánat, minden alkalom;
De Heine sirján Erzsébet virága,
Ehhez nem fér az élők hiúsága.

Latzkó Andor.

Budapest, november 5.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Budapestben. Ő felsége ma reggel 6 óra 5 perckor a keleti pályaudvaron kíséretével Gödöllőről a fővárosba érkezett s a királyi palotába hajtatott. Ő felsége nyomban visszavonult lakosztályába s államügyek elintézésével foglalkozott. Délutáni általános kihallgatás volt, melynek során megjelentek Vaszary Kólos hercegprímás és Schlauch Lőrinc nagyváradi püspök, bírók, bírók, gróf Csaky Albin, Ernusz Kelemen, báró Kemény Kálmán, Schwitzer Lajos lovag és báró Fiedler Ferdinánd tábornok. Csatmóli Miksa altábornagy, tükös tanácsosok, továbbá Nagy Ferenc államtitkár, Bihar Ferenc, Csasznyik Benő, Koller Albert, Makovicska Alfonz altábornagyok, Jada Albin, Urban Ede és lovag Zieg-

ler Alfréd vezérőrnagyok, herceg Dietrichstein Hugó, Puwetz Emánuel, báró Karg János, báró Kirolabach János, lovag Robm Alfréd, Szlávay Béla, Tremmel József, Groviesich Emil ezredesek, lovag Wessely Károly alezredes és dr. Kerzi József főbíró, gróf Zichy Odón, báró Apor Sámuel szárnysegéd, gróf Károlyi Gyula kamarások, azután Barovác György szerb főkonzul, Ludwig Gyula, a m. kir. államvasutak elnökgazgatója, Bárdossy Jenő főispán, Libits Adolf és dr. Schwartzert Ottó udvari tanácsosok, Kóli Medárd pápai prelátus, dr. Denk Oszvald pénzügyigazgató, Petz Lajos főorvos és Szvacsina Géza polgármester. Az általános kihallgatások előtt *Ernusz* Kelemen letette a titkos tanácsosi esküt ő felsége kezébe, amely szer-tartásnál gróf *Goluchowski* külügyminiszter és gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy működtek közre, azonkívül *Schullhes* udvari és miniszteri tanácsos, ki az eskümintát felolvasta. Továbbá magánkihallgatáson fogadta ő felsége *Gaston* herceget, eu-í grótot és a spanyol katonai attasét, *Centagno* alezredes. Ma délután a királyt várakban huszonhét terítéki udvari ebéd volt. Résztvettek: Herceg *Gaston* eu-i gróf, *Centano* alezredes spanyol katonai attasé, herceg *Lobkowitz* hadtestparancsnok, *Rohonczy*, *Klobucar* és *Bihar* altábornagyok, lovag *Albach* és *Schreiber* vezérőrnagyok, *Gunesch*, *Agoston*, báró *Taxis*, *Venus Hoffmann*, *Nyiri*, *Magyar*, *Koller*, *Balta*, *Bykovsky*, báró *Hauer* ezredesek, herceg *Lichtenstein* első főudvarmester, gróf *Paar* és *Bolfras* főhadsegédek, gróf *Apponyi* magyarországi udvarnagy, aradvári *König* Károly osztályfőnök és a szolgálattelvő szárnysegéd. A kíséret többi tagjai részére marsall-asztal volt. A királyi holnap délutáni marad a fővárosban s visszatér Gödöllőre, ahonnan csütörtökön reggel utazik vissza Budapestre.

— **Lipót Szalvátor és a zágrábiak.** *Zágrá*ból táviratozzák, hogy *Lipót Szalvátor* főherceg a napokban visszatér *Zágrá*bba, hogy elbucszék az ottani társaságtól. Számos előkelő zágrábi polgár tegnapi értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy a főherceg tisztelére teljesen magánteremtettül jákládsmenetel rendez. Az értekezlet bizottságot küldött ki az előkészületek megtételére.

— **Ferenc Ferdinánd főherceg nálunk.** *Pancsováról* táviratozzák: *Ferenc Ferdinánd* főherceg a mult szombaton, bár nagy zivatar volt, az almási nádásban egész nap vadászott és 22 rókat lőtt és három erősen megebesített. A vadászaton résztvettek: báró *Rumerskirch*, gróf *Harnoncourt*, *Zsiros* főszolgabíró stb. Vadászat után ebéd volt, melyen a vadásztársaságon kívül *Rónay* főispán és *Lestyánszky* rendőr-kapitány is résztvett. A tegnapi és mára tervezett vadászat a nagy eső miatt elmaradt. A főherceg *Ecskára* utazott gróf *Harnoncourthoz* és vissza övetelét december végére, vagy január első felére helyezte kilátásba.

— **Oszták miniszterek a fővárosban.** *Goluchowski* gróf külügyminiszter ma báró *Gagern* osztálytanácsos kíséretében Budapestre érkezett és a Hungária-fogadóba szállott. Holnap reggel ideérkeznek dr. *Körber* osztrák miniszterelnök, *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter, báró *Call* kereskedelmi miniszter és *Witte* vasutügyi miniszter, hogy résztvegyenek a boszniai vasutak ügyében tartandó értekezleten.

— **A király és a jövő évi hadgyakorlatok.** A jövő esztendő nagy hadgyakorlatokra már most történnek előkészületek. A hadgyakorlatokat, eddigi terv szerint, *Fécs* környékén tartják meg. Ez alkalommal a király gróf *Majláth*nak mihojljaci kastélyában fog lakni, ahol nagyban készülnek a király fogadására. A gróf régi kastélyát megnagyobbította, azonkívül új kastélyt is építtetett. A mihojljaci postahivatalnál telefonállomást rendeztek be, s a telefont gróf *Majláth* kastélyába is bevezették már.

— **Erzsébet királyné emléke.** *Erzsébet* királyné halála után *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy szent *Erzsébet* napját, november tizenkilencedikét, ezental minden iskolában ünnepelejk meg. A székes főváros iskoláiban már készülődnek a gyászünnepek megtartására. Az évforduló napján a templomokban gyászistentiszteletek lesznek, amelyeken részt vesz az ifjúság. Templom után az iskolák díszteremben rendezik az ünnepélyeket, amelyeken a tanárok beszédeket, a növendékek pedig énekkel és szavalatokkal vesznek részt.

— **Beniczky Ferenc főispán jubileuma.** *Ujpest* közég képviselőtestülete *Beniczky* Ferenc főispán tíz éves jubileumának megünneplése tárgyában ma délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a főispánt egyhangulag megválasztották *Ujpest* díszpolgárává és a főispán nevére 2000 koronás alapítványt létesítettek, amelynek célja a köznevelési tanulókat halálukig támogatása. A díszpolgárságról szóló okmányt és az alapítványlevelet a képviselőtestület költségviselője fogja átadni az ünnepelt főispánnak.

— **Walter Crane elutazott.** *Walter Crane*, a kitűnő angol művész háromhetes itt időzés után esz-hajjával együtt ma reggel Budapestről Londonba utazott.

— **A király Vörösmarty szobrára.** Mint értesülünk a király 5000 koronát utalványozott ki magánpénztárából a Vörösmarty-szoboralap javára. Hálátel szívvel fogadja minden magyar ember ő felsége e nemes elhatározását, amely jelentékeny adakozással siet egy hazafias eszmének, egy nemzeti ohajtnak támogatására. Ő felsége ezzel nemcsak halhatatlan költőnek emlékének adózott, de újra fenkölt jelt szolgálhatta annak, hogy szeretettel érdeklődik irodalmunk iránt és az ő jóságos szívével lelkesíti mindazt, ami a nemzet vágyait, törekvéseit mozgatja. A legelső magyar ember a legelső akart lenni azok sorában is, akik koszorút fonnak Vörösmarty-nak, a lánglelkű poétának, aki a magyar korona viselőjét a legszebb epithetonnal tisztelte meg Főthi dalában és annyi más költeményében a magyar nemzet királyhűségének örök emléket állított. Még beesebb, még kedvesebb nekünk a király adakozása, hogy most történt, amikor országserzert megindulni készül a gyűjtés a Szózat költőjének emlékére. A nemzet buzditást, serkentést merít majd a király szép tettéből és lelkesedést és kitartást azok a derék férfiak, akik magukra vállalták a Vörösmarty-szobor eszméjének megvalósítását.

— **Klotild főhercegnő a tüdőbetegéért.** Ma fogadta Klotild főhercegnő a Budapesti Szegénysorsú Tüdőbeteg Szanatóriuma Egyesületének küldöttségét, amely köszönetet mondott a főhercegnőnek, hogy az egyet helybuzottóságának védnöki tisztségét ellátgatta s maga és fenséges családja immár közel 40.000 ezer koronával járult a Szanatórium-Egyesület alapjához. Egyszerűsre meghívta a küldöttség a főhercegnőt a budakeszi erdőben jelenleg épülő Erzsébet-Szanatórium alapkövetéti ünnepélyére. A deputált tagjai voltak: *Korányi Frigyes* főrendiházi tag, *Beniczky Ferenc* főispán és *Ormódy Vilmos*, kiket fenséges asszony kitüntető kegygyel fogadott. A csaknem fél óráig tartó kihallgatáson élénken érdeklődött a Szanatórium-Egyesület működése s az épülő tüdő-gyógyintézet viszonyai iránt, többször hangsúlyozván annak emberbaráti és közegészségi nagy jelentőségét. Szívesen ígérte meg, hogy az intézet alapkövetéti leteszi. *József főherceg* sajnálatát fejezte ki, hogy lábbaja miatt az ünnepségen részt nem vehet, de megígérte, hogy a szanatórium megnyitását a jövő év folyamán részt vesz. Az alapkövetéti, társadalmunk humanizmusának e ritka szép ünnepe, amelyen a magyar kormány feje, *Szell Kálmán* miniszterelnök is megjelenik, folyó hó 14-én, szerdán, délelőtt 1/2 órákor lesz a Szép Juhász né közelében fekvő tölgyesben, az Erzsébet-Szanatórium telepén.

— **A második gyógyszerár.** Pozsonyból táviratozzák: Báró *Vay Dénes* főispán *Kiss Vilmos* nagyszombati főszolgabíró, *Kullir József* szeredi közösi jegyző és dr. *Rosenbaum Armin* körorvost állásuktól felfüggesztette és fegyelmi eljárást indított ellenük. *Szikszárdi Emil* szeredi gyógyszerész ugyanis följelentette őket, hogy évek óta több ezer forintra rugó összegeket zsaroltak ki oly címen, hogy egy második gyógyszerár megnyitását Szereden több ízben megakadályozták. A vizsgálat megindítása óta *Kiss* ellen más hasonló gyantokok is merültek fel.

— **Szent Imre-ünnepek.** A kassai egyházmegyében az iskolákban mindenütt Szent Imre napja alkalmából megültek a magyarországi kereszténység kilencszázéves fordulóját. *Babics Zsigmond* kassai püspök magasztos hangu, költői szírnávasu szózatot intézett az ifjúsághoz. Az ősz püspök hazafias szellemű szózatát így fejezi be:

— Eljétek békességben, egyetértésben, szeretetben egymás közt és azokkal is, akiket különben elutaszt ítétek a nyelvek és vallások különfélsége, megmondván, hogy mindnyájan egyazon Atyának gyermekei vagyunk, mert azt olvassuk a Szentírás számos helyén, hogy nincs személyválogatás az Istennél; és Szent Pál apostol mondja, hogy nincs különbség az emberek közt, mert egyazon úrok van mindnyájuknak; ez a türelem és szeretet azonban el ne tántorítson titeket és közönyöseké ne tegyen szent vallástok iránt, mert az Isten a cselekedetek szerint ítél mindenkit, és így feleltetek is. Így lesztek jó és hű gyermekei Istennek és az ő Anyaszentegyházának, derék polgárai e szeretett hazának.

— **A szerb nemzeti bank pénztárosának szökése.** A belgrádi rendőrség tudatta, hogy az ottani Nemzeti Bank pénztárosa, *Ilits D.* Mihajlo november 2-án 180.700 ezüst dinárt elsikasztva, megszökött. Minden valószínűség szerint Belgrádból ladikon átszökött Magyarországra s itt rejtőzködik valahol. A szökevény 32 éves, szerb állampolgár, középtermetű, jól fejlett, testes, rövid fekete haja, fekete szem, erős fekete bajusza, sötétbarna arcszíne van. Jobb halántékán sötétbarna foltok. Duzzadt ajkai vannak, alsó ajka behasított. Kézrekerítésére a rendőrség mozgósította egész detektívtestületét.

— **Mattasich-Keglevich ügye.** A *Mattasich-Keglevich* főhadnagy ellen hozott hadbíróági ítélet revíziója ügyében, mint értesülünk, nagy jelentőségű fordulat állott be. *Polónyi Géza*, az elítéltné bíróság kirendelt ideiglenes gondnoka, tudvalevőleg engedélyt kért a hadügyminisztertől, hogy a periratokba betekinthessen s az elítéltné a katonai fogház által megengedett negyedőrai időnél hosszabb ideig értekezhessek. A hadügyminiszter *Polónyinak* mind a két kérését megtagadta. *Mattasich-Keglevich* gondnokának tehát nincs módjában sem a periratokat áttanulmányozni, sem kliensével a megindítandó revízió ügyében kellő ideig tanácskozni. *Polónyi* még nem határozta el, fog-e, s ha igen, milyen irányban lépéseket tenni a hadügyminiszter e rideg álláspontjának megváltoztatására. Értesülésünk szerint *Mattasich-Keglevichnek* atyja ezidőszent Budapesten tartózkodik s abban fáradozik, hogy fia érdekében illetékes ténnyezőknél támogatást szerezzen.

— **A tartalékos tisztek jelentkezése.** A főváros utcáin ma lépten-nyomon tényes egyenruhás katonatisztekkel találkozhat a járőkelők. Ma volt ugyanis a tartalékos tiszteknek a jelentkezési napjuk. A jelentkezések 9 órakor kezdődtek, a *közös hadsergenél* az üllői-úti *Mária Terézia-kaszárnya* új tödött lovaglósiskolájában. A tömérdek katonatiszt már jóval 9 óra előtt gyülekezett a harmadik udvarban. Festői képet nyújtott a sok szép uniformis, amelyek között képviselve volt minden fegyvernem. A termet 9 órakor nyitották ki, s a tiszteket ötvenével bocsátották be. A bizottság elnöke *Zeiterer* őrnagy volt, aki átvette a személyi értesítéseket, *Friedländer* főhadnagy pedig fölolvasta a mult év óta megjelent katonai rendeleteket s törvényeket. A szemle még délelben is tartott. — A honvédségnél a tartalékos tisztek jelentkezése a *Ferenc József* honvédségi kaszárnyában folyt le, ahol szintén igen nagy számban jelentek meg egy a lovassági, mint gyalogsági tisztek, orvosok és hivatalnokok. A bizottság elnöke *Hartmann* alezredez volt, s mint segédtsízt *Vargha* Mór százados működött.

— **Néhány ajánlás.** *Cahu* és *Forest* urak francia nyelven gyönyörű disz munkát szerkesztettek; a címe: *Örök béke!* A könyvből a muvelt világ összes uralkodói és az összes kimagasló szellemi nagyságok kaptak egy példányt, más-más ajánlással; amelyek közül ime néhány mutató:

II. Vilmosnak:

Ó felségének, II. Vilmosnak, a német császárnak. Vajha ő is erősítené egy kövel az örök béke szobrának talapzatát!

Az orosz cárnak:

II. Miklós cárnak, minéven oroszok teljhatalmu urának, hódoló hálával, mert sikra szállt az ideáért, amely ma utópia, de holnap igazság lesz.

Zólának:

Zóla Emínek, aki kard nélkül szállt szembe a világgal és hadsereg nélkül győzte le.

Tolsztojnak:

Tolsztoi Leónak, aki hadvezére a szegényeknek és bírójája a hadvezéreknek.

Viktória angol királynőnek nem küldöttek tiszteletpéldányt.

— **A braganzai herceg váltóügye.** A braganzai herceg váltóügyében a lökapitányság ma a következő hivatalos jelentést adta ki: A braganzai herceg kárára elkövetett váltóhamisítás miatt lojalmatban levő rendőri nyomozás során a letartóztatott *Lukács* (Lefkovic) Mátyás az ügy előadójánál, *Bérecy* kapitánynál kihallgatásra jelentkezvén, ott jegyzőkönyvi felhatalmazást adott ügyvédjének *Hartmann* Sándornak, hogy követelése kiegyenlítésére a braganzai hercegtől 4000 koronát fogadjon el és annak fejében lemond a 40.000 korona igényéről és a hercegnek a különben rendőrileg letöltött 40.000 koronás váltót kiadni kívánja. A herceg képviselője ebben megnyugodott. A rendőrség azonban, miután a váltóhamisítás hivatalból üldözendő, az eljárást *Lukács* éstára ellen folytatja.

— **Dreyfus nem agítal.** Azokra a híresztelésekre, mintha *Dreyfus* és barátai a nagy pör revíziója érdekében agitációra készülének, megérkezett a legilletékesebb cáfolat. A *Petit Bleu* egyik munkatársa levelet kapott *Reinach*tól. Az van benne, hogy sem *Dreyfus*, sem barátai nem bolygatják már a revízió dolgát. Ha olyan új tények merülnek föl, amelyek bizonyosságot tesznek *Dreyfus* ártatlanságáról, majd az igazságügyi hatóságok amugy is megindítják a revíziót. Nem kell ahhoz semmi előzetes agitáció.

— **A budai rabbi-állás betöltése.** Dr. *Steinherz* Jakab székesfehérvári főrabbi pénteken este német és szombaton délelőtt magyar nyelvű próbaszónoklatot tartott a budai izraelta hitközség templomában. Mind a két hitközség nagy hatást gyakorolt a hívekre.

— **A magyarság kudarcos Pozsonyban.** Szomorubb hír már rég jött *Pozsony*ból, mint ma. A *Magyar Távirati Iroda* minden kommentár nélkül számol be a magyarság legutóbbi pozsonyi kudarcáról. A távirat így hangzik:

Pozsony, november 5.

Zernek ügyvéd ma délelőtt a polgármesterhez intézett levélben a városi közgyűlés tárgyalási nyelvének megmagyarosítására vonatkozó indítványát visszavonta. A közgyűlés, mely a németnyelvű polgárság ellenakciója miatt viharosnak ígérkezett, a levél felolvasása után csendben folyt le. Az ifjúsági tüntetések a teremben elmaradtak; csak a közgyűlés után abengolták az utcán a német párt vezéreit.

— **A kultuszminisztérium gyásza.** Fekete lobogó hirdeti a kultuszminisztérium épületén a miniszter hűszo gájának, *Tibay Mihály* ajtónállónak hirtelen halálát. A jó öreg már a legelső magyar miniszternek, báró *Eötvös József*-nek is szolgája volt. Az egész tanítói és papvilág jól ismerte a becsületű szolgát, aki viszont ismerte az ország valamennyi emberét, aki csak a miniszternél megfordult. Temetése ma délután 3 órakor volt. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatási miniszter és a minisztériumi tisztviselői kar koszorút helyeztek az elhunyt ravatárára. Az öreg ajtónálló temetésén megjelent *Wlassics Gyula* miniszter is. Az előbbi kultuszminiszterek közül megjelent *gróf Csáky Albin* főrendiházi elnök. Jen voltak még: *Pfeiffer, Molnár, Axaméthy* miniszteri tanácsosok, *Tóth, Halász, Csorba, Morlin, Klausz, Kacsovich, Kulcsizky, Kálóczy* osztálytanácsosok, *Szász* miniszteri titkár, *Cseike* igazgató stb., *Szalai Imre*, a Nemzeti Múzeum igazgatója. Az egyházi szertartást *Koréh* református lelkész végezte. Befejezésül *Szász* Károly püspök emlékezett meg megható szavakkal az elhunytól, aki a lovasságnak és kötelességtudásnak mintaképe volt.

— **Nekik uniformis kell.** Manapság már menekülni igyekeznek az emberek az egyenruhától, mert belátták, hogy van abban valami szolgai, hogy előírják a nadrág, kabát színét, gombjait s az egyéni ízlés számára semmi engedelmény az uniformisban, míg a polgár úgy öltözhetik, ahogy neki éppen tetszik. Még a hadsergekben is több helyt éppen csak a legszükségesebb alkalmakra, például a szolgálat idejére — szorítják az egyenruha viselőit, kivéve persze a mi hadsergünket, amelynek egyszer s mindenkorra el van tiltva a polgári ruha. Ebben az általános uniformis-ellenes áramlatban különös az a kérelem, amit a hódmezővásárhelyi rendőrség irnokai intéztek a polgármesterkötőz. Azt kérik, hogy hordhassanak ők is egyenruhát, kardon az oldalukon, rozettát a gallérujukon, szóval, hogy: — katonatiszt-formák lehessenek. A polgármester leküldte a kérvényt a rendőrkapitányhoz, hogy mondjon véleményt reá. A kapitány kijelentette, hogy semmi szükség arra, hogy az irnokok is egyenruhát viseljenek. Minek? Az irodai munkához semmi szükség nincs a kardra, egyebet pedig nem csinálnak. A polgármester azonban a rendőrkapitány véleménye dacára megadta az engedelmet az uniformisra. Örüljenek a szép aranyos ruhának a gyerekek.

— **Jubleum.** A filloxa pusztítása következtében az államkormány Keeskeméten immunis homoktaliban kísérleti telepet rendezett be *Miklós-telep* név alatt. Ennek a telepnek a berendezését, vezetését *Koricsánszky János* gazdasági akadémiai tanárra bízta, aki feladatának jelesen megfelelt. Abból az alkalmából, hogy *Koricsánszky* most 25 éve lépett állami szolgálatba, keeskeméti tisztelői barátai, banket rendeztek a népszerű igazgató tiszteletére.

— **Flaubert háza.** *Flaubert* Gusztáv háza a *dévillai* országúton állott, fehér homokkőből, óriási cserfaerdő szélén. A homoklaton egy tülkében *Hippocrates* mellszobra állott; doktor *Flaubert* Cléopha, a nagy író atyja helyeztette oda, mindjárt mikor a házat felszentelték. *Flaubert* Gusztáv regényeiben, de különösen a *Madame Bovary* történetében sűrűn emlegette azt a hófehér kis házat, esendes szeretettel és emlékezősével Most valami józan kereskedő ember kezére került a *Flaubert*-ház, lehodták és újat építettek a helyére. Ami régi lakójára emlékeztetett, azt elcaltatták és az ország minden részéről összesereglett műkedvelők széthordták a régi butorokat. Csak *Hippocrates* nagyon megviselt szobra nem kellett senkinek; így hát, hogy ne kerüljön a lomtárba, az építkező az új ház homoklatán is csináltatott egy fülkét és a földszinten megnyitott korema cég-táblája így szól:

Fogadó a „Hippocrateshez”.

— **Kardpárbaj.** Ma délután négy órakor *Havay* Ödön hírlapíró és *Gyöngyössi* Dezső joghallgató kardpárbajt vívtak *Vizy* főhadnagy vívóterében. A felek *üzemnyolcszor* csaptak össze és végül *Gyöngyössi* a

kezefőjén és az ujján mély vágást kapott. A segédnek konstataáltak a harképtelenséget és a párbajt beszüntették. A felek nem békültek ki.

— **A párisi kiállítás hidaeszkái.** Ezek körül a hidaeszkák körül most baj van, marakodnak körülöttük. A küzdő felek a kiállítás főbiztossága és egy szerződő fél, aki megvásárolta a hidaeszkákat, a kiállítás bezárta után való tulajdonjoggal. A szerződés úgy szól, hogy november első napjaiban már vinni lehet a hidaeszkákat, s a vásárló meg is jelent a munkásaival, hogy széjjelszedesse a csinos kis műveket. Csak hogy ott termett a kiállítás főbiztossága és nagyon mérges volt.

— Micsoda dolog az? Hát nem tudják, hogy a kiállítást tizenötödikéig megnyújtották?

— Tudom — felelte nyugodtan a másik fél — de szerződésem értelmében a hidakat már most vihetem el.

— De ön azt nem fogja tenni, a hidakra még szükség van.

— Az nekem mindegy, én mégis bontok.

De nem bontható, mert megakadályozta ebben a főbiztosság. A hidaeszkák megvásárlója sem nyugszik azonban, s perel. Most veszekednek a felek, s majd megválnak, ki győz. De tizenötödikéig remélhetőleg eltart a viszálykodás, s akkor a közönségre egészen mindegy, ki kerekedik végül felül.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A Budapesti Újságírók-Egyesületének választmányára, ma délután ülést tartott, Vési József elnöke alatt.

Az elnök jelentést tett arról, hogy a választmány három tagjával eljárta abban a kiküldetésében, hogy az újságírók az új országgházban az igényeiknek teljesen megfelelő helyet nyerjenek. Az egyesület kérelmét emlékiratban terjesztették a miniszterelnökhöz, akitől biztató ígéretet kaptak. Szatmári Mór főtitkár bemutatta dr. Pólyi Ede választmányi tagnak, a Magyar Szó felelős szerkesztőjének az egyesület elnökéhez intézett levelét, amelyben tudatja, hogy a Magyar Szóház igazgatósága megvonta a lapjától a tiszteletjegyet, még pedig bosszúból, mert nyilvánosságra hozta, hogy Rózahegyi Kálmánt, a színház tagját, a betegsége miatt, nagy könyörtelenséggel elbocsátotta. Eljárását a színház igazgatósága azzal igazolja, hogy helyszűke miatt nem adhatja meg továbbra is a szabadjegyet. Hosszabb vita után a választmány egyhangulag a következő határozatot hozta ebben az ügyben:

A választmány az egész sajtó sémélt látja a Magyar Szóház igazgatóságának abban az eljárásában, amellyel egy napilap szerkesztőségétől, mely a színház ügyeiről a maga elítélő véleményét leplezetlenül elmondta, megvonta a tiszteletjegyet. Hangsúlyozza a választmány, hogy a színházról szóló hírszolgálat és bírálat nem a sajtónak az érdeke, hanem a színházaké. A szabadjegy nem kedvezmény, amelyet a lapok a színházaktól élveznek, hanem eszköz arra, hogy a sajtó, amely amúgy is nagy anyagi áldozatokhoz a magyar színésznek, könnyebben végezze ezt a hivatását. Ha egy vagy más színház ezt az eszközt egy vagy más laptól megvonja, ezzel csak azt bizonyítja, hogy nem méltányolja a sajtónak épp a színház iránt való folytonos áldozatokban megnyilvánuló önzetlenségét. Abban pedig, hogy a színházak tiszteletjegyeik megvonásával akár egyes lapokat, akár az egész sajtót meg akarják rendszabályozni, olyan irányzatot lát a választmány, amely a nyilvánosság ellenőrző és bíráló jogait megátadja s mint ilyen a legerősebb tiltakozást hívja ki és a leghatározottabban visszautasítandó. A választmány egyuttal elhatározza, hogy foglalkozni fog azokkal a rendszabályokkal, amelyek a sajtó részéről a színházak ilyen terrorizálásával szemben követendők.

A Vörösmarty-szobor végrehajtó-bizottsága elnökének, Rákosi Jenőnek megkeresésére, a Budapesti Újságírók-Egyesülete a maga részéről a husztagi munkabizottságba kiküldte Vési József elnököt, Csiklay Lajos alelnököt, Szatmári Mór főtitkár, Lyka Károly és Löw Dezső választmányi tagokat. Székesfehérvárott Vörösmarty Mihály születésének százados évfordulóján tartandó országos ünnepélyre az egyesület meghívta. A választmány elhatározta, hogy ez ünnepélyen küldöttségileg képviselteti magát s koszerut is helyez a szoborra. Az egyesület tagjai, akik a küldöttségben részt akarnak venni, három napon belül jelentkezzenek a titkárságnál. A választmány a segítő-alap igazgató tanácsának ajánlatára dr. Berend Vilmos gyermekorvos, dr. Donoghány Zachariás gégeorvos és dr. Striszner Ödönt, a székesfehérvári bakteorológiai intézet segédjét, az egyesület orvosait választotta. A salgótarjáni köszönbánya-részvénytársaság az idén is adományozott az egyesületnek ötven métermáza kockaszövetet, amit a választmány hálás köszönettel fogadott. Végül egy új tagot vettek föl az egyesület rendes tagjai sorába.

A Budapesti Újságírók-Egyesülete segítő-alapja igazgatótanácsának rendkívüli ülése volt ma délután Hously Pál elnöke alatt. Csiklay Lajos alelnök előterjesztésére két nem egyesületi tagnak 140 korona segélyt szavazott meg és egy beteg hirlapíróknak körházi ápolatása ügyében rendelkezett.

— **Operáció a tüdőn.** Dr. Molle spanyol orvosnak az emberiség talán a sebészetnek újabb alkalmazását köszönheti majd. Ez az új operáció a tüdővész ellen használna és épp olyan bravuros, mint amilyen veszedelmes. A tudós orvos a munkáiban gyakran tárgyalta, hogy aránylag könnyen meg lehet nyitni a tüdőket, hogy aztán antiszeptikus étetéssel kipusztítsák a beteg részeket. Ennek az elméletnek azonban nem volt eddig szentesítése a gyakorlatban. Most azonban megtörtént az első ilyen operáció és pedig eredményesen. Ferry ellentengernagy felesége, akin a tüdővész már annyira előre haladt, hogy már-már haldokolt, magához hívatta dr. Mollet és kijelentette, hogy hajlandó magát alávetni a borzalmas operációnak. A spanyol lapok az operáció után most kielégítő jelentéseket adnak a betegről, holott a műtét előtt reménytelennek tartották az állapotát.

— **A hatodik izraelita községkerület ülése.** A hatodik izraelita községkerület ma délelőtt 10 órakor tartotta évi közgyűlését a pesti izraelita hitközség székházában, Schweiger Márton elnökével. Ott voltak többek közt dr. Neumann Armin udvari tanácsos, Mezei Mór, Chorin Ferenc, Sámuel Lázár országgyűlési képviselő, dr. Marczali Henrik, dr. Stiller Bernát, Báron Jónás egyetemi tanár, Kohner Zsigmond a pesti zsidó hitközség elnöke, dr. Simon József, az országos izraelita iroda főnöke, Kohn Sámuel budapesti, dr. Fleischmann József ceglédi, dr. Venetianer Lajos úpesti, dr. Adler Illés óbudai főrabbi, megyeri Krausz Lajos, Ehrlich Mózes, Deutsch Sámuel, Tenczer Pál, Kohner Ágoston, zalai Fonyvesi Adolf, Szatmári Mór, Szabolcsi Miksa, dr. Keeskeméti Lajos, dr. Mezei Ferenc, dr. Glass Izor, dr. Gráner Vilmos, dr. Ehrlich Sámuel, dr. Neumann Antal.

Az elnök üdvözlő szavai után dr. Mezey Ferenc jegyző bejelentette az elnökség jelentését, amely a zsidó felekezet autonómiájának kérdésével, a lelkesítő jövődelem megteremtésének dolgával, az elkészült hitoktatási tantervről foglalkozik, végül pedig rámutat arra, hogy a reakció minden vonalon sorakozik próbálkozik. A liberalizmus zsenge termése ellen támadnak — ugynmond — és csapásai első sorban a zsidóhitűek találatjaira. Azonban erős a mi bizalmunk a magyar nemzet szemében és az ország hivatali vezéreiben, hogy a szabadelvűség szerény vetése éppen maradjon. Védjük nehezen kivívott jogainkat és küzdünk önzetesen azokért, melyeket fölünk megvonnak. Vivjük ezt a harcot az igazság nemes legyőzveivel és hogy ezt tehessük, építsünk szorgosan vállaink intézményein, melyek az erkölcsiességnek örökistia forrásai.

Az előzékeny fogadott jelentés nyomán támadt vitának két kiemelt kérdése mozzanata volt. Az egyik a felekezet autonómiáját sürgette, a másik a hitoktatási tanterv országos szervezete kívánt érvényét megszerezni. Az autonómia kérdésében a vezérőrsök dr. Mezei Mór országgyűlési képviselő, a hitoktatási tantervről dr. Marczali Henrik egyetemi tanár volt. Fejtegetéseik körül csoportosultak a többi szónokok: megyeri Krausz Lajos, dr. Keeskeméti Lajos (Keeskeméti), dr. Feldmann József (Cegléd), Tenczer Pál, Munkácsi Bernát, Szabolcsi Miksa, dr. Venetianer Lajos, dr. Rózahegyi Manó, dr. Neumann Antal, dr. Krieszhabér Adolf (Buda) és Fleischmann Ede. Erdemleges határozatot most nem hoztak, csak tudomásul vették a jelentés és a hitoktatási tanterv képviselőinek és az elnökségnek.

Ezután a választások kerültek sorra. A községkerület elsőbíráóságának elnökévé Deutsch Sámuel, elnökhelyettesévé dr. Sámuel Lajost, másodikbíráóságának elnökévé dr. Neumann Armin udvari tanácsost, helyettesévé Baumgarten Lajost választották meg. A bíróság tagjai lettek:

Az I. bíróságban: Székely Ferenc, Szatmári Mór, dr. Pollák Illés, dr. Löw Sámuel, Kohner Zsigmond, megyeri Krausz Lajos, Pfeifer Ignác, Popper István, Kornfeld Zsigmond, dr. Sugár Bódog, Wolfner Tivadar, dr. Fühner Simon.

A II. bíróságban: dr. Kayserling Mór, Keppich Lipót, Beck Jakab (Cegléd), Mandl Mór, dr. Löw Tivadar, dr. Pap Dávid, dr. Mandl Pál, dr. Gráner Sándor (Soroksár), Szabolcsi Miksa, Diamantstein Lajos, dr. Stiller Mór és Sturm Albert.

Miután a bíróságok jelenlévő tagjai a szokásos fogadalmat letették, megállapították, hogy a következő évi közgyűlés helye szintén Budapest lesz.

— **Lebukott költőtanács.** Mindenki ismerte, esodálta és szerette Bécsben Umlaucht Györgyöt, aki egy ottani cirkuszban volt a csillaga. Azzal mulattatta a közönséget, hogy a magasban kifeszített kötélen végzett mutatványai befejeztével hatalmas szaltó mortált csinált. Ma szerencsétlenül bukkott le a magasból és összetörté magát.

— **Házasság.** Fényos esküvő volt vasárnap délelőtt a dohány-utcai izraelita templomban. Dr. Braun Ferenc Gyula fővárosi ügyvéd vezette oltárhoz Adler Sándor előkelő budapesti nagykereskedő leányát, Adler Irén kisasszonyt. Az esketésnél, melyet dr. Kohn Sámuel hitközség vezetője, nagyszámú, előkelő nézsnép volt jelen, így többek közt ott voltak: Beimel Jakab, a tőzsde elnöke, Auer Róbert, megyeri Krausz Lajos, Schöffler Bódog, Weisz Károly, Strauss Antal, Freund Fülöp, Klein Gyula tőzsdetanácsosok, az Országos Kereskedelmi és Iparosarnok küldöttsége Sándor Pál elnök, Schwarz Armin elnök vezetésével. Beimel Sándor nagykereskedő, Herzmann Bertalan, a pesti zsidó hitközség előjárója stb.

Spitzer Ignác szápári földbirtokos eljegyezte Schlesinger Nesztike kisasszonyt Komáromból.

Báró Maasberg Sándor földbirtokos, november 6-án, délelőtt tartja az esküvőjét, a budapesti belvárosi plébániatemplomban, Ghyzey Ilona kisasszonyt, néhai Ghyzey Emil cs. és kir. kamarás, miszisteri tanácsos leányával.

— **Kiirtott család.** Rómes vérengzésről értesíti lapunkat szeptember levelünkön. Decs községben egy anyát, ennek férjés leányát, a vót és a két esztendősnokát egyetlenül legyilkolták. Az orvosi vizsgálat azt mondja, hogy valamennyiüket egyazon eszközzel, rendkívül éles késsel végezték ki. A kés az áldozatok csontjait is áttörte. A fiatal izmos férjen több mint negyven szúrta tett a gonosztevő, aki áttörte az áldozat bordacsontjait is. Az áldozat erősen védhette magát, mert amikor reggel ráakadtak a szérűskertben, göresösen szorongatott kezében egy husángot. Rakicsent az udvaron végezték ki. Az öreg asszony vének segélykiáltására rohant ki és karján vitte kis unokáját is. A fiatal asszony benn volt a szobában, de felkeresték őt is s agyonszúrták. Mindez este nyolc órakor történt, anélkül, hogy a szomszédok bármint is észrevettek volna. Rakicsék szolgája, aki nyolc óra után jött haza egy táncmulatságról, először az öreg asszony holttestére akadt. A legényt annyira megrémítette az eset, hogy elrejtőzött az istállóba s csak reggel mert onnan előbujni. Minthogy a családi ékszerék hiány nélkül megvannak, valószínű, hogy Rakicsék bosszunkat áldozatai. A mitrovicai államügyész erőlyesen nyomoz a helyszínen és ezer koronát ígért annak, aki a gyilkos nyomára vezet.

— **Bejelentett öngyilkosságok.** Woltava Tivadar magánhivatalnok levelet írt a feleségének Kalamenovic Krisztinának, amelyben tudatja, hogy megunt az életét s öngyilkossá lesz.

Tegnap több fővárosi kereskedő tett jelentést a rendőrségnek, hogy Grünfeld József zalacszentbalási kereskedő, kivel üzleti összeköttetésben van, levelet intézett hozzájuk, melyben értesíti őket, hogy öngyilkossá lesz. Kéri továbbá őket, legyenek kímélettel hét gyermekből álló családja iránt s ne követeljék rajta tartózkodást. A levelek Budapestben vannak feladva, valószínű tehát, hogy az életunt kereskedő itt van a fővárosban.

— **Halálhír.** Horvát Mórné, Horvát Mór nyugalmazott járásbíró felesége meghalt Pécsen, 53 éves korában.

Riesz Amália, született Wellisch, tegnap Budapestben meghalt. Temelése holnap délelőtt tíz órakor lesz a Gyár-utca 5-ik számú házból.

— **Közjegyzői kongresszus.** A magyarországi királyi közjegyzők, a közjegyzői intézmény főnállásának 25-ik fordulója alkalmából általános országos közjegyzői kongresszus egybehívását határozták el, hogy a 25 éves közjegyzői gyakorlat tapasztalatai alapján, az intézménynek saját megbeszélések, ezek orvoslásának eszközeit megjelöljék és a szükséges reformjavaslatokat megtegyék. E kongresszus ügyeinek előkészítése végett az ország 10 közjegyzői kamarájának 55 delegált tagja közös bizottsággá alakult, mely Rupp Zsigmond, mint a budapesti közjegyzői kamará elnökének elnöke alatt Budapestben a központi városban folyó hó 8-án és 4-én tartotta üléseit. Ez az előkészítő-bizottság alapos és tárgyilagos tanácskozás után, a kongresszus programját, különösen a közjegyzői hivatás minden ágát átkaroló reformjavaslatokat megállapította. A kongresszus folyó évi december 8-án és 9-én lesz Budapestben. Résztvételt a magyarországi kir. közjegyzők legnagyobb része már előre bejelentette.

— **Látta milyen szép?** Ezek a szavak hallatszanak mostanában a Kossuth Lajos-utcan végig haladva, hol a legnagyobb szencziót San-Toy és az ő kínai környezetéből okozó Kossak Józsei udvari lényképzés kirakattatása. A képek szépek és megérdemlik a dicséretet egy csoportozás, mint kivétel dolgában. Kury Klára az ő bájos, mosolygó arcával kínai függönyök között, Bárdy estély-toiletben és Fedák Sári az ő Csulijával tánc közepette és a főmandarin hat kis feleségével hivatva vannak San-Toy meg népszerűbbé tenni. A művészes képek látását emeli a kínai bator és háttér. Ugyanott látjuk Walter Crane mestert családjával genre-képekben.

— **Hol lehet szórakozni?** Oly kérdés ez, mely sokaknak okoz Budapestben fejtörést. Pedig a megoldása nagyon egyszerű: a Folies Caprice teliértében. Ilyen nagyszabású és pompásan berendezett szórakozóhelye nem volt még Budapestnek. A teliért óriási, délszaki növényzettel díszített terem, nehéz függönyzettel elkülönített fülkékkel és egy külön szecessziós stílusban berendezett kávéházzal, mely egész nap nyitva van. Mindkettő a mulató helyiségével széles lépcsőzet köti össze, de az utótról külön feljárát is van, melyen át belépő-díj nélkül látogathatók. A Folies Capriceben nagy érdeklődés mellett lép föl napról-napra Dumek volt főhadnagy menyasszonyával Margherita e Giuseppe di Gianotto nevű anyatt. A teliért Teutsch B. cs. kir. udvari szallítótól származó italai és ételei kiválóak, árai olcsóak.

— **A perusa sah villamos songorája** Teheránba szállítása előtt kedden és szerdán az illó-uti Ipar-művészeti Múzeumban megtekinthető.

— **Magyar orvosi műsziert** bejegyezték az ott új orthopédiai műtőzetet nyitott Kerpesi-ut 32. szám alatt Simon és Breuer, két ismert szakember. Állandóan nagy raktárak az összes orvosi, sebészeti műszerekből, kötszerekből és más e szakmában vágó cikkekéből.

(x) **Lukács Vilmos** bankházából, Budapest, V., Fűrőd-utca 10. sz. a., vegyének osztályosjegyeket: $\frac{1}{4}$ a 12 kor., $\frac{1}{2}$ a 6 kor., $\frac{1}{4}$ a 3 kor., $\frac{1}{8}$ a 1.50 kor.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyújtót!**

(x) **Honi ipar.** Ajánlom általánosan ismert, saját gyártmányú posztó bokavédőmet (gamasni). Kapható drapp, oliv szürke, bronz és fekete színben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 75 krajcár. *Kertész* Pál divatruházában, Kerepesi-ut 44. sz., a Népszínházzal szemben. Eladás nyergben is.

FŐVÁROS.

(*) **Hermann Béla tanácsos nyugdíjazása.** *Hermann* Béla tanácsos, aki régóta betegeskedik, nemrégiben megvizsgáltatta magát a tisztí főorvossal, s ennek a vizsgálatnak az alapján a nyugdíjaztatását kérte. Az ügygyel már a jogügyi bizottság is foglalkozott s azt a javaslatot tette, hogy *Hermann* Béla tanácsosnak a 25 évet meghaladó szolgálata után adjon a főváros hatósága évi 4422 korona nyugdíjat. A székesfőváros közgyűlése szerdán tárgyalja ezt a nyugdíjgyűjt.

(*) **A főváros bizottságából.** A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága ma délután dr. *Vasilevics* János tanácsos elnökielte mellett ülést tartott. A tárgyakat *Balló* László fogalmazó referálta. Az első tárgy a nyomdaigazgatói állás rendszeresítése volt. A nyomda vezetésével *Jauernik* Nándor van megbízva, akinek állását a jogügyi- és szervező-bizottság javaslatára rendszeresítették.

A közlekedési bizottság ma délután ülést tartott *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöklése mellett; előadó *Antal* Gyula tanácsjegyző volt. A napirendterés előtt *Ehrlich* G. Gusztáv azt kérdezi, hogy az Erzsébet- király-nő-úton tervezett vasút létesítése miatt késlekedik. *Szabó* Károly tanácsos, mint a közlekedési osztály vezetője előadja, hogy a vasút ügyének az eldöntését, *Arstein* Henrik bizottsági tag indítványa folytán egy ízben már megsürgötték, de a minisztériumban, a tervezett közúti vasutnak és a magyar állanvasutak vonalának a keresztettedése kérdésében aggodalmak merültek fel.

A napirendre térve, tárgyalta a bizottság azt a szabályrendelettervezetet, amelyet a közlekedési ügyosztály mutatott be s amely a bérkocsiparknak a főváros területén való elhelyezését (szól). A bizottság a tárgyalásán figyelembe vette a főkapitányság részéről ugyancsak ebben a tárgyanban előterjesztett javaslatokat. A tárgyalás folyamán nagyobb eltérés az ügyosztály és a főkapitányság javaslata közt, csak a viteldijknál volt. Az ügyosztály ugyanis azt javasolja, hogy az első léőrúra az egyfogatos kocsi díja 1 korona legyen, míg a főkapitányság 80 fillért javasol; a kétfogatos kocsi díja az első léőrúra az ügyosztály javaslata szerint: 1 korona 60 fillér, a főkapitányság javaslata szerint: 1 korona 50 fillér. A bizottság az ügyosztály nagyobb díjtételeit fogadta el. Ugyanez történt a vasúti és gőzhajó-állomásokhoz, a várba, a Gellérthegyre s a budai hegyekre és a löversenyekhez teljesített fuvaroknál is. A taxaméttel ellátott kocsik viteldija valamivel nagyobb lesz, mint a többi kocsiké.

(*) **Községi választások.** Az I. kerületi polgári-párt ma tartotta választói közgyűlését a budai polgári kaszinóban. A választóközpont *Rupp* Imre, a kaszinó elnökének indítványára a közgyűlés elnökéül általános lelkesedéssel dr. *barabcsi Schwarzer* Ottó, udvari tanácsost választották meg, aki erre ékesszólással fejtette ki a hazafias feladatot, amely a választásnál a polgárságra hárul, s nagy tetszés közben szolgáltatott ideglettét az elnöknek azok ellen a tanácsadók ellen, amelyek az utóbbi időben érték. Az elnök felszólalása után a párt tisztikarát választották meg. Társelnökök lettek: dr. *Gombár* Tivadar, *Hausmann* Alajos, dr. *Heinrich* Kálmán, *Seidl* Ambrus, *Szobovits* Lajos és *Zsák* Hugó. Jegyzők: dr. *Aldassy* Antal, *Farkas* József, dr. *Keömlény* Nándor, dr. *Kummer* Rezső, dr. *Szankovics* Ferenc és dr. *Zubriczy* József.

A kijelölő bizottságot alakították meg *Seidl* Ambrus elnökielte alatt. Bizottsági tagok lettek: dr. *Aczél* Károly, dr. *Aldassy* Antal, *Andrikska* Antal, dr. *Baross* Gyula, dr. *Czölder* János, *Huszár* Adolf, *Janicsek* József, *Jankovics* József, *Halász* Gusztáv, *Márffy* Agoston, *Osztoits* Mihály, *Szobovits* Lajos, *Sturm* Gergely és *Zsák* Hugó.

A VIII. kerület polgárai ma este 6 órakor gyűlést tartottak a Józsefvárosi Kör dísztermében a községi választások ügyében. A gyűlésen megjelent nagyszámú választó polgár sorában ott voltak *Berezovics* Albert, a kerület képviselője, *botfai* Hívös József, *Császár* Jenő, dr. *Havas* Rezső, dr. *Gonda* Dezső, dr. *Földes* Árpád, dr. *Novák* Sándor, *Kanovics* Béla Mór apátplébános, dr. *Steinberger* Adolf, *Heltai* Ferenc, *megyeri* Krausz Lajos stb. *Császár* Jenő üdvözléte után dr. *Gonda* Dezső ügyvéd indítványára az egybegyűltek megválasztották a gyűlés elnökéül *Császár* Jenőt, jegyzőjéül pedig *botfai* Hívös Józsefet. Dr. *Bentsik* József a közlekedési választások alkalmából a klikk-rendszer ellen kelt ki. Javasolta, hogy csakis kerületbeli férfiakat választassanak be a képviselőtestületbe. Ily értelemben határozati javaslatot nyújtott be. A határozati javaslat ellen *botfai* Hívös József szölt tel először, tiltakozott, hogy a most választandó kijelölő bizottsági tagok utasításokkal láttassanak el és kérte, hogy a közgyűlés utasítsa el a határozati javaslatot, ami meg is történt. Ezután a kijelölő bizottság tagjait választották meg. A kijelölő bizottság elnöke lett *Császár* Jenő, tagjai *Hívös* József, dr.

Hainiss Géza, *Farkas* Gyula, *Wellisch* Alfréd, dr. *Kiss* József, dr. *Grauer* Vilmos, *Spannberger* Alajos, *Seenger* Béla, *Pórszász* Gyula és *Tölgyi* Gyula. Dr. *Havas* Rezső fővárosi bizottsági tag a kerületet érdeklő fontosabb ügyek állásáról számolt be. Beszédét a gyűlés lelkes éljenzéssel fogadta.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Bal, II-ik sor I.

A *Budapesti Napló* felelős szerkesztője ma a következő levelet intézte a *Magyar Színház* igazgatójához:

Nagyságos *Rajna* Ferenc urnak, a *Magyar Színház* igazgatójának

Budapestben.

A *Budapesti Ujságírók Egyesületének* választmányára főszerkesztőnk *Vézi* József elnöklete alatt tartott mai ülésén kénytelen volt foglalkozni *Pályi* Ede szerkesztő urnak azzal a bejelentésével, hogy a *Magyar Színház* igazgatósága megvonta az állandó szabadjegyet a *Magyar Szó* szerkesztőségétől, minthogy úgy látja, hogy ennek a lapnak a közönsége kevés. Megvonta egy régiebb, érdeemes laptól, a *Hazánktól* is.

Azzal a helyzettel vagyunk tehát szemközt, hogy a budapesti színházak egyike új rendszabályt állapít meg a lapok értékének, súlyának megmérésében és kisdéd jegyére csak azokat a lapokat itéli érdemeseknek, amelyeknek a publikuma nem pusztán az újság táplálására elegendő, de megfelel a színházban intézkedő urak várakozásának is.

Nekünk teljességgel nincs módunkban annak a megállapítására, mekkora egy-egy lap közönsége, nőlt-e, apadt-e az idők rendjén. De úgy tetszik, semmiképpen se lehet kisebb, mint volt indulása idején. A *Magyar Szó* pedig a *Magyar Színház* előadásainak látogatására jogosító jegyét az indulás boldog órájában kapta. A *Magyar Színház* rendtartóinak valamelyike bizonyára buzdítással küldte meg akkor a kicsi jegyet, kedveselmek egy sárga sugarát érezvén a bátorítalan kezdőre és fukar kézzel most megvonja e meleg áldást boldogtalan kollégáinktól, amely fiatalos hevülettel és ah! botoran és vakmerően meg merészkedett szólni egy színtelen elnökséget egy beteg szívű, szomorú színész miatt.

Nálunk a redakcióban szertelen és emésztő idegesség támadt a *Magyar Színház* lesújtó ítélete nyomán és minthogy teljességgel nem akarjuk bevárni azt az időt, amikor valami elégedetlenség okán ránk is lesújt a *Magyar Színház* büntető keze, — van szerencsem ime a *Budapesti Napló* szerkesztőségének eddig boldog gondtalanságban élvezett és a sűrű használatban teljesen elnyúlt jegyét szíves rendelkezésére bocsátani.

On, igen tisztelt igazgató ur, a ki esztendőnk hosszú során át közös, jó, fehér kenyéren volt velünk, tudja saját tapasztalásából, hogy az az emésztő boldogság, amely szabad utat ad a szerkesztőség tagjainak egy rosszul párnázott zártcsék felé, sűrűn a kellemetlen köteleességek áradatát zudítja az újságíróra. És hogy a színházjárás csak ritkán öröm, de igen sűrűn nehéz kénytelenység. És hogy a magyar lapoknak a színházak iránt való szeretete, önzéstelensége, áldozatkészsége, odaadása rendkívüli. És hogy a *Magyar Színház* is ez odadás talajában bokrosodott. Miért, hogy egyszerre megbokrosodott?

Önök, mélyen tisztelt igazgató ur, e rendetlen rendelkezésben semmi része. Tudom. Bizonyára ön sajnálja legjobban. De mégis önhöz kellett intéznem e reménytelen és melancholikus levelet és kérem, fogadja olyan szívesen, mint amilyen szívesen én irom.

Budapestben, 1900. november 5-én,

tisztelő hiva:

Braun Sándor,

a *Budapesti Napló* felelős szerkesztője.

** **A Nemzeti Színház új tantíom-rendszere.** A *Nemzeti Színház* a hazai szerzőknek eddig darabjait három első előadása után a teljes jövedelemből egy harmadrészt, a többi előadás után pedig 9 százalékos fizetést. A *M. Sz.* most arról értesül, hogy a *Nemzeti Színház* ezt a tantíom-rendszert meg akarja változtatni s nem töve különbséget az első három és a többi előadás közt, minden előadás után tízöt százalékos tantímet fog fizetni a hazai szerzőknek. A tervezet most fekszik gróf *Keglevich* István intendants előtt s megerősítése után azonnal életbe fog lépni.

** **Blaháné ünneplése.** *Szell* Kálmán miniszterelnök, aki elfoglaltsága következtében nem jelenhetett meg a *Blaháné* tiszteletére rendezett ünnepen, a következő levelet intézte *Szirmai* Imréhez, az ünnepély egyik rendezőjéhez:

Tisztelt Művész ur!

Most vettem a *Blaha* Lujza művész nő tiszteletére rendezendő ünnepélyre szóló meghívót. Együtt érzek az ünnepközlök annak a nagy magyar művésznőnek ünneplésében, akinek a magyar nyelv, a magyar dal és a magyar művészet oly sokat köszönhet és legmelegebb hazafias elismeréssel én is szívesen fejezem ki neki, az estélyen azonban ószinte sajnálatomra elfoglaltságom következtében meg nem jelenhetek. Fogadja tisztelt művész ur tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1900. november 3-án.

Szell Kálmán.

Gróf *Keglevich* István intendants *Blaha* Lujzához következő levelet intézte:

Méltóságos báróné!

Családi mély gyászom miatt nem veszek részt nyilvános mozgalmakban gyengélkedő egészségi állapotom pedig meggátolt abban, hogy Önt, tisztelt és kedvelt művészt, jubileuma ünnepén felkeresve: ölszóval adjak kifejezést annak a nagyrabecskültségnek és rokonszenvnek, amelyet rég, nagyra rég Ön iránt táplálok. De ha már személyesen ki nem fejezhetem mindazt a csodálatot, amelyet úgy művészet, mint egyénisége bennem ébreszt: a nemzet ünnepén néma még sem maradhatok. Innen betegszobámból küldöm tehát ószinte szívvel lakadó üdvözlétemet. Tartsa meg Isten önt a színpadnak, családjának, barátainak egészségesen, vidáman, gondtalanul még soká, igen soká. Ószinte régi barátja és barátja

Keglevich István.

A művész még számos üdvözlő levelet és telegramot kapott az ünnep alkalmából.

** **A budapesti színházak és a Vörösmarty-szobor.** A budapesti színházak körében, mint megbízható helyről értesülünk, az a nemes és szép eszme merült fel, hogy a fővárosi színházak *Vörösmarty* születése napjának estéjén, vagyis december elsején rendezendő előadásait tiszta jövedelmét a nagy költő szobor-alapja javára szolgáltassák. Az eszmét egyik fővárosi színház már magáévá is tette s alig van benne kétségünk, hogy a többi színház egész nemzeti érzelülettel csatlakozni fog a nemes és szép ideához.

** **Jászai Mari Kolozsvárott.** *Jászai* Mari vendégszerelése a *kolozsvári* Nemzeti Színházban, amelyről már megemlégtünk, még e héten megkezdődik. A nagy tragika ezuttal négy estén át fog játszani a *kolozsvári* közönség nagy művészi gyönyörűségére. *Jászai* Mari e hónap 8-ikán *Medvedban*, 11-ikén *Bánk* bányában, 12-ikén az *Idegen* nőben és 13-ikén *Essex* grófbán fog fellépni. *Kolozsvárott* lázas érdeklődéssel néznek előbe a nagy tragika vendégjátékainak.

** **A Vigszínház főpróbája.** A *Vigszínház* szerdán délelőtt féltizenegykor tartja meg *Mailhac* és *Halevynek* A *kis mama* című vígjátékából a sajtó képviselőinek szánt nyilvános főpróbát. A darab bemutató előadása, amelyben tudvalevőleg *Csillag* Teréz először lép fel, mint a *Vigszínház* szerződött tagja, esütörtökön lesz.

** **Sidney Jones Budapestben.** *Sidney Jones*, a *Gésák* és a *San-Toy* szerzője, mint értesülünk, a jövő hét folyamán, mint a *Népszínház* vendége meglátogatja a magyar fővárost s jelen lesz operettjének, a *San-Toynak*, egyet népszínházi előadásán. A hírneves angol operettszerzőnek *San-Toy* című operettjét e hét végén mutatják be egyik bécsi operett-színházban s ezt az alkalmat a *Népszínház* arra használja fel, hogy megmutassa operettjének egy magyar előadását is.

** **A Népszínház főpróbája.** A *Népszínház* e hónap 8-ikán, esütörtökön, délelőtt tíz órakor tartja meg *Gerő* Károly, a *Próbaházasság* szerzője, új darabjának, az *Asszonyháborúnak* a főpróbáját a sajtó képviselői előtt. A női főszerep, mint már ismeretes, *Blaha* Lujza asszony kezében van, ki az ő mostani ünneplésével között is rendkívüli szerzetelt tanulja szerepét s dalalval és játékkal társait is valósgos lelkesedésre hangolja. Épp oly szeretettel és igyekezettel készülnek szerepeikre *Fedák* Sári és *Amor* Margit valamint a többi szereplők is, hogy sikerre vigyék a darabot, amely a szereplőknek bő alkalmat nyújt tehetségük érvényesítésére. Az *Asszonyháború* bemutatója pénteken lesz.

** A budapesti zenekedvelők együletének választmánya tegnap tartott ülésén nagy örömmel fogadta, hogy Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter és a felesége az együletet pártoló tagjává lépett.

** C. Szalchner Emma nyilatkozata. C. Szalchner Emma asszony, a kiváló énekművésznő, az Operaház volt tagja, aki jeles kvalitásait ez idő szerint az énektanítás terén érvényesíti, annak közlésére kér föl bennünket, hogy Horváth Zoltán színészeti iskolájából, ahol rövid ideig, mint énektanárnő működött, kilépett.

** Sorma asszony kudarcok. Sorma asszonyt, a berlini drámai hősnőt, Olaszországban, ahol most vendégszolgálaton van, nem igen kísérte szerencse. Mindenütt, Olaszország nagyobb városában, ahol fellépett, üres házak előtt játszott s ez a szomorú sors érte a művésznőt legutóbb Velencében, ahol a Teatro Rossini-ben játszott. A nézőtér csakugy tárogató az ürességtől.

** Liszt Ferenc Zeneművész Kör. A Liszt Ferenc Zeneművész Kör választmánya tegnapelőtt Fenyvessy Ferenc előiskolájával ülést tartott. Fenyvessy Ferenc megleghangú megnyitójában behatóan fejtegette egy erős és tekintélyes zenei társulat tennivalóságait, amely hivatta van e téren a vezérszerepet kezébe venni, s oda hatni, hogy mostoha zeneirovanyaink kedvezőbb alakulást nyerjenek. Ezután Szentirmay Elemér alelnök leüldetles beszédben emlékezett meg Erkel Sándor elhunytáról. Indítványára a választmány jegyzőkönyvében örökíti meg emlékét, s özvegyéhez részvétiratot intéz. A titkár jelentette, hogy az elnökség megkötötte a bérszerződést a kör új helyiségeire nézve, amelyeknek egy része már a tagok rendelkezésére áll. A választmány elhatározta, hogy a helyiség teljes rendbehozása után az hangversenyvel egybekötött táncestélyt fogja felavatni.

** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. Meyerbeer nagy operája, A Hugonották kerül színe ma este a Magyar Kir. Operaházban. Ez előadást a Telefon Hírmondó előzőtti adása is végighallgathattak, mert az a Hírmondó a maga egészében közvetíteni fogja. Az előadás egyik fő vonzó ereje lesz, hogy Valois Margit szerepét P. Bianchi Bianca fogja énekelni. Az operaelőadás után 11 óráig még Zöldi Marci játéka lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Emke házházából közvetíti a Telefon Hírmondó.

Számok beszélnek.

Budapest, november 5.

Gróf Keglevich István intendáns elrendelte, hogy az államilag segélyezett színházak ezentúl havonként hivatalos kimutatást tegyenek közzé az előadások bevételéről. Nagyon dicseretes ez a rendelet első sorban azért, mert respektálja a közönség érdeklődését a színházi ügyek iránt, de azért is, mert megkönnyíti a műintézetek vezetéseinek nyilvános ellenőrzését. A kimutatás, amely feltünteti a látogatottság hullámzását, érdekes tanúságot tesz arról, hogy az egyes művek milyen életrevalósággal bírnak a mi viszonyaink között, de miáltal számadataival a közönség kritikáját képviseli, egyszermind annak ízlését is visszatükrözteti. Ezek a számok tehát érdekes jellemzést adnak a színházak és a közönségnek. Lásunk tehát néhány számot!

Nemzeti Színház.

Folyó év szeptember hónapjában harminc esti előadás összbevétele volt 37.621 K. 93 f.

Múlt év szeptember hónapjában harminc esti előadás összbevétele volt 38.980 K. 54 f.

Folyó évi októberben harmincegy esti előadás összbevétele volt 49.771 K. 06 f.

Múlt évi októberben harmincegy esti előadás összbevétele volt 47.726 K. 04 f.

Tavaly tehát szeptember hónapjában egy előadásra esett átlag 1297 K. 68 f., az idén pedig 1254 06 f., tavaly októberben 1539 K. 55 f., az idén 1605 51 f., A számok tanúsága szerint tehát nem nagy a szeptemberi minus és csak egy októberi plusz a tavalyi eredményhez képest. Az idén eddig a legnagyobb jövedelmet Az ember tragédiája hozta: 2848 K. 65 f.-t. szeptember 8-án és október 18-án ismét 2449 K. 34 f.-t. Madách remekműve tehát aránylag legtöbbet jövedelmezte a Nemzeti Színházban. 2000 koronán felül hozott még: a Tökölző apa, (a premiér estén) A cigány, Kaméliás hölgy, Arany asszony, (a bemutatás estén), Gabányi Árpád: Emberevője eredményezte a legkisebb pénztári jövedelmet: 632 korona 11 fillért. Megjegyezzük, hogy a közölt összegek magukba foglalják a napi nyers bevételen kívül az illető bérlethányadot is.

Magyar Királyi Operaház.

Folyó évi szeptemberben tizenkét előadás összbevétele volt 26.840 K. 60 f.

Múlt év szeptemberben tizenegy előadás összbevétele volt 17.837 K. 14 f.

Folyó évi októberben huszonhárom előadás összbevétele volt 46.897 K. 36 f.

Múlt évi októberben huszonkét előadás összbevétele volt 41.186 K. 92 f.

Tavaly tehát szeptemberben esett átlag egy előadásra 1576 korona 10 fillér, az idén pedig 2236 korona

71 fillér, — tavaly októberben 1872 korona 13 fillér, az idén pedig 2017 korona 27 fillér. A számok tehát azt mutatják, hogy a közönség szerete az idén megnövekedett az Operaház iránt. Csak hogy ez nem egészen van így! Nagyon igazságtalan, hogy a statisztika nem emlékszik meg a perzsa sah vendégszerepléséről, akinek nagyobb hálával tartozik a művészet, mint akár Dippel urnak, akár Rogers kisasszonynak, akár Bonomi Lujzának. Muzaifer-ed-Dinneek köszönheti az Operaház legnagyobb esti jövedelmét: 3949 korona 80 fillér, — a legkisebbet pedig a Jőjét Pantalon és a Naïla október 16-2-iki előadásának: 953 korona 66 fillért. Nagyon szeretnők, ha ezentúl a kimutatásokban a vendégszerepléseket is kitüntetnék. Szerepel például Carmen előadás 2742 korona 03 fillérral. Eléggé esinos eredmény, de legott megváltozik a kép, ha meggondoljuk, hogy ezen az estén 1500 koronát fizettek vendégszereplésre, — 1000 koronát kapott Dippel ur, — és 500 koronát Rogers kisasszony. Dippel ur egymaga 9000 koronát vitt el 9 föllépéséért; mert még Turriduért is 1000 koronát kapott! Ha igazán akarják, hogy a közönség igazi képét lássa államilag segélyezett műintézetünknek, elő kell állni az összes adatokkal, mennyi az átlagos napi költség, mennyi átlagos jövedelemnek kellene lenni, hogy a deficit eltűnjék, mennyi a bérlet az előző évekhez képest és ez, az, sok egyéb.

Szécsi Ferenc Jászai Marihoz.

— Egy érdekes levél. —

Budapest, november 5.

Az az eseményszerű művészi siker, amelyet Jászai Mari asszony Verga verisztikus drámájában, A farkasban, a Vígyszínházban aratott és amely minden előadással fokozódik, Jászai Marinak is, a színházak is dícsőségére, tollat adott a kezébe Szécsi Ferencnek, a Vígyszínház visszavonult dramaturg-igazgatójának, aki ma egy mindenféle érdekes levelet írt a nagy művésznőnek.

A levél szövegében való szövegében így hangzik:

Budapest, 1900. november 3.

Nagyságos Asszonyom!

A farkas tegnapi bemutatóján aratott nagy sikerre alkalomból fogadja legőszintűbb üdvölközéseim.

Amikor ön a Vígyszínházat fényes pályafutásának új színterévé tette, első sorban reám hárult a feladat, hogy az ön művészetének méltóan érvényesülést oltalmat nyújtsak.

Gyönyörű feladat volt. A legszebb, mely író és színházi ember ambícióját, munkakedvét valaha felbuzdithatta. De egyszermind nem csak egy felelősséggel járó feladat, — a színházal szemben fokozott kötelezettségtudást, önnel szemben lelkiismereti kérdést is jelent.

Rokonszenves bizalommal könnyítette meg ön azt a feladatot, melynek legjobb tudással és lelkiismerettel igyekeztem megfelelni.

Ezzel a céllal vettem fel a Vígyszínház műsorába többek közt a Farkast.

Verga darabját mindig a modern verismo remekének tartottam. A Léna asszony modern és mégis klasszikusan igaz szerepében pedig önhöz méltó, érdekes és érdemes művészi feladatot láttam, — tudván egyúttal, hogy az a szerep önben páratlanul tökéletes szemléltetőre fog találni.

Irodalmi és színházi tekintetben egyaránt merész vállalkozás a Farkas színrehozatala. De nagysággal tudja, hogy a sikerben való hitemet sok, többfelé elég hangosan nyilvánult aggály és kételkedés egy pillanatra sem birta megintani.

Boldog vagyok és büszke, hogy a következés tökéletes diadalt hozott önnek és a Vígyszínháznak.

Es felejtethetlen elégtételszámba menő emléket nekem.

Büszke vagyok, hogy már is sikerült bebiztosítani azt, hogy az ön művészei helyhez kötve nincs és hogy annak a Vígyszínházban méltó érvényesülést nyújtani kell is, meg lehet is.

Reményemem és szívesen hiszem, mert óhajtom, hogy az általam kiszemelt drámai művek közt még több olyan fog akadni, amelyet ismét az ön teljes művészi diadala fog a színház jelentős, nagy sikerévé avatni.

Igaz nagybecsüléssel

nagyságod legőszintűbb tisztelője

Szécsi Ferenc.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Az Akadémia ülése. A magyar tudományos Akadémia I. osztálya ma délután öt órakor ülést tartott, melyen Szász Károly elnökölt. A tagokat szép

számban vonzotta az ülésbe Vadnay Károlynak rendes tagsági székfoglalója. Az érdekes író mástól órán át érdekesen beszélt Czukó Zsigmond ismeretlen drámai költeményéről. Előbb a szerencsétlenül kora véget ért drámáiról egyéniségét jellemezte, melylyel sajátságos ellentétben állt az a halála előtt pár évvel, 1845-ben megírt drámai költemény, ahol költői emelkedettséggel mutatja magát optimistának. A költeményt a költő halála után 21 esztendővel találta meg Vadnay, Pálffy Lajos színész hagyatékában. A költemény alkalmi poéma volt, József nádor felszázados jubileumán kellett volna előadni a Nemzeti Színházban. De az ünnepély elmaradt, mert csak ünnepelni készültek, meghalt. Az érdekes költeményt, amelynek címe 1445—1845 és tartalma Hunyady Jánosnak dícsőfélése, bőven ismeretve és jellemezve Vadnay, akit székfoglalója után melet szavakkal üdvözölt Szász Károly. Goldzieher Ignác r. tag mutatta be ezután hazánkba, Herz Miksa bey kültagnak, az Akadémia számára Kairóból ajándékolta küldött dísz-munkáját: A kairói Hasszán-mecsetről. A bemutatást magyarázó észrevételekkel kísérik a mecsetek építési stíljének fejlődéséről. Goldzieher érdekes előadásában az eredményt a keleti történelem szempontjából is megvilágította. Ezzel az ülés véget ért.

EGYESÜLETEK.

(A Védőegylet közgyűlése.) Az Országos Ipar-egyesület helyiségében tegnap volt a Védőegylet közgyűlése, amelynek egyik kiváló érdeme a hazai gépgyári és bányamunkásoknak hazafias szellemben való szervezése. A választások során elnökké egyhangú lelkesedéssel Vörös László nyugalmazott államtitkár és országgyűlési képviselő választották meg. Az egyület körül kifejtett érdemeinek elismerésül az eddigi elnököt, K. Jónás Odón műegyetemi tanárt és Förster Nándor miniszteri tanácsost tiszteletbeli tagul választották meg. Az új elnököt, aki dr. Barthos Andor miniszteri titkár kíséretében érkezett a gyűlésre, lelkes tapsal fogadták. Az elnök szép beszédében üdvözölte a közgyűlést. Beszède során kijelentette, hogy a védőegylet nem kíván versengeni egyetlen más együlettel sem, hanem kiegészítője óhaját lenni mindannyiunk. Működési köre négy részből áll. Támogata a tagot baleset, rokkantság, betegség és munkanélküliség esetében. Mindegyik különös fontossággal bír a munkásosztályra és hogy az egyület áldásos munkásságot kifejthesse, tagjainak távol kell tartaniok maguktól minden olyan irányzatot, amely nem alkalmas a munkásosztály helyzetének megjavítására. Sikora Zoltán titkár előadása alapján az alapszabály egyes szakaszait módosította a közgyűlés.

(A Budapesti Katolikus Kör) a magyar kereszténység és a magyar királyság kilencszázados évfordulója alkalmából november 7-én, szerdán délután 6 órakor a kör disztermében (IV. ker. Molnár-utca 11. szám) ünnepet rendez. Az ünnep tárgyszorzata: 1. Himnus. Előadja a Magyar Királyi Opera tőrükara Noseda Károly karigazgató vezetése mellett. 2. Ünnepi beszéd. Mondja ij. gróf Zichy János. 3. A magyar kereszténység jubileumára. Költemény Léway Mihálytól. 4. Szózat. Előadja a Magyar Királyi Opera tőrükara. 5. Nemzetünk jövője és a kereszténység. Felolvasás dr. Szilvecy Lajostól. 6. A tizedik század küszöbén. Költemény, írta Csiklay Lajos, Szaválja Csiklay Aladár. 7. Pápai himnus. Előadja a Magyar Királyi Opera tőrükara.

SPORT.

*. Pardubitzl löversenyek. Tegnap dőlt el Pardubitzban a 19000 koronás nagy akadályverseny, mely mint ilyen a legnagyobb verseny Magyarországon és Ausztriában. Sok ló indult a díjért, de úgy, mint tavaly, most is sorra buktak a legkomolyabb aspiránsok, úgy hogy a hét ló közül csak három érkezett épen a célhoz. Első pedig a tavalyi győztes, Slava lett, az egyetlen német tulajdonban levő ló, amely futott, csak hogy keresztelés miatt óvást emeltek ellene s így diszkvalifikálták. Ilyen módon a díj a másodiknak beérkezett Magyarának jutott, a második Mozzil Tov lett, a többiek, a favorit Eins ins Andereval és a jeles Valakivel együtt elbuktak. Hogy Slava diszkvalifikálása milyen hatást fog tenni Németországban, nem tudjuk, de tartunk tőle, hogy a nagy pardubitzinak nem igen lesz többé sok német résztvevője. A tegnapi nap részletes eredményei a következők:

I. Kunetitzl-díj. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Schindler L. Aliceja első, Nedesz 2-ik, Milla 3-ik. Totalizátor: 10:22. Helyfoglalások: I:25:50, II:25:50.

II. Nagy akadályverseny. Díj 19000 korona. Távolság 6400 méter. Oborai ménes Magyaradja első, Mozzil Tov 2-ik, Slavát, mely elsőnek érkezett be, keresztelés miatt diszkvalifikálták. Futottak még, de részben elbuktak, részben a gátakat rejtőzták Valaki, Eins ins Andere, Thekla és Alexander. Totalizátor: 10:47. Helyfoglalások: I:25:93, II:25:132.

III. Kladubt-díj (Gátverseny). Díj 5000 korona. Távolság 2800 méter. Schindler L. Gayetteje első, Vitzli-Putzi második, Kötgyar harmadik. Futottak még: Driver és Malmaison. Totalizátor: 10:42. Helyfoglalások: I:25:264, II:25:264.

IV. **Hölgyek díja.** (Akadályverseny.) Darley első, Consequent második, Irish Fencer elbukott. Totalizátor: 10: 27.

V. **Jeszoani akadályverseny.** Díj 3000 korona. Távolság 4000 méter. Gróf Orsich Pál Troubadourja első, Valaki második Cakompak és Royal Virgin elbukott. Totalizátor: 10: 46. Helyfoglalások: I. 25: 225. II. 25: 149.

.. **A novemberi pótmeeting.** Holnap már csupa apró handikap és eladóverseny van a programmon, mely minden vonalon a végső züllést mutatja. Most már csak az „éheesebb” fogadó istállók futtatnak inkább egy-egy plunget, mint a díjért, a sportnak pedig semmi köze ezekhez a versenyekhez. Jobb lovak csak a kétévés nyeretlenek versenyében futnak, *Diesó, Cleo és Passe partout* legalább valamivel felülállanak az eladó klasszison. A holnapi obszkurus versenyekre tipjeink a következők:

- I. *Passe par tout—Diesó*
- II. *Tippu Tipp—Cabbage rose*
- III. *Prima—Szemere-istálló*
- IV. *Parlag—Gagerl*
- V. *Völegény—Bruce Lowe*
- VI. *Allotria—Hippokratés.*

.. **A bécsi pótloversenyek eredményét** leggyorsabb a Telefon Hírműködő előzető tudhatják meg, mert a Hírműködő küldött tudósítójának telefonjelentése alapján már a korá delútti órákban részletes eredményt olvastat fel a versenyekről. Minden felolvastat *riadó* eloz meg. Az összeredmény felolvasása fél óra tájban lesz.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A polgármester zsarolója.** Luks Vilmos, egy Bécsből Budapestre szakadt ur, aki író és vállalkozó egy személyben, tavaly azzal állított be a főváros által kiküldött kiállítási bizottsághoz, hogy ő utmutatót akar készíteni a magyar fővárosról. Ott szépen megköszönték a szives ajánlatát, de nem kértek belőle. Luks ur szomorú szívvel és dühös pillantásokkal távozott s nemsokára tanúságot tett arról, hogy bosszút is tud állani. Luks ur ugyanis értesülvén arról, hogy a kiállítási bizottság egy nagyobb díszmunkát készít Budapestről, az erre vonatkozó határozatot megfőlebbezte s főlebbezésében többek közt ezeket írta:

... Az én ajánlatomat egyszerűen elszakasztották, ami az ellenőrzésért felelős polgármester helytelen eljárását és nagyfokú mulasztását involválja, minek folytán a főváros pénzügyei öt-hatezer forinttal károsodtak.

Luks ur nem állt meg ezen a ponton, hanem Halmos polgármesternek még levelet is írt, melyben megfenyegette, hogy közzéteszi a fölfolyomást, ha barátságosan ki nem egyezik vele. A polgármester mindkét okmányt legott átadta a büntető törvényszéknek, mely Luksot becsületért és zsarolásért vád alá helyezte. Ebben az ügyben ma tartották meg a főtárgyalást *Haupt* Albert bíró előklésével. A vádlottat dr. Weiss Ödön védte, aki mindjárt a tárgyalás elején a védené nevében bocsánatot kért a polgármestertől, abban a reményben, hogy a panaszát vissza fogja vonni. De nyomban fölállott *Magyar Gyula* kir. ügyész s kijelentette, hogy hivatalból üldözendő cselekményről lévén szó, ő fenntartja a vádat, még ha a polgármester meg is bocsátana a vádlottnak. A törvényszék tehát megkezdte a tárgyalást s miután Halmos polgármester elbeszéléséből meggyőződött arról is, hogy Luks ur hasonló ügyekben már nem egyszer szerepelt, sőt az udvarral is volt már baja, vádlottat a rágalmazás vétsége miatt három havi fogsárra és száz korona pénzbüntetésre ítélte, a zsarolás vádját alól felmentette. Az ítélet ellen ugy az elítélt, mint a védő is felebbezett. Az ügyész a vádlott letartóztatását javasolta, de a törvényszék e kívánságnak nem tett eleget.

§§ **A polnai bűnügy.** A kerületi bíróságot az a kérdés foglalkoztatja leginkább, hogy vajjon dr. Baza október 28-ikán Táborban volt-e. A bírósághoz ugyanis följelentés érkezett, mely szerint Baxát a nevezett időben Táborban látták *Peschak* tanuval beszélgetni. Ez utóbbi akkor így beszúzott el Baxától:

— Legyen nyugodt. Ugy fogok vallani, ahogy ön kívánja.

A mai tárgyalás különben *Aurednic* védő többféle indítványával kezdődött. A védő azt indítványozta, hogy a bíróság a fakultástól kérjen véleményt a szemorvosoknak *Peschak*ra vonatkozó vallomása felől s arra nézve, vajjon normális ember képes-e kéjgyilkosságot elkövetni, továbbá annak a konstatacióját, hogy a Hruza Ágnes nyakán talált vágás nem metsző vágás és végül Klima Mária állítólagos csontvázának exhumálását, mert valószínű, hogy az nem Klima Mária csontváza. Az indítványok részletes megokolása után az államügyész emelt szót. A tárgyalás további folyamán a védők és dr. Penny, a Klima-család képviselője között *heves szóváltás* támadt.

Rövid szünet után a bíróság elvetette azt az indítványt, hogy kikérjék a fakultás véleményét és

hogy szakértőket hallgassanak meg a metsző-vágás kérdéséről. Klima Mária exhumálására nézve a törvényszék későbbre tartja fenn elhatározását.

§§ **A Magyar Tengerpart póre.** *Fiuméből* táviratozók: Nagy érdeklődés mellett tárgyalta a törvényszék *Giordano József* városi vízvezetési igazgatónak *Hegyi Jenő*, a „Magyar Tengerpart” szerkesztője ellen indított perét a miatt a cikk miatt, amelyben *Giordano* a lap azzal vádolta, hogy a *Fiumei* villamos vasutat a magyar föliratok miatt alkalmazottaival bojkottáltatni akarja. A tárgyalást érdekessé tette, hogy vádlóügyvédül *Mayländer Mihály* expodeszta, védőül pedig a *Fiumei* horvát párt vezére, *Barcsics Erasmus* ügyvéd, volt horvát tartománygyűlési képviselő szerepelt, aki politikai téren is erős ellenfele *Mayländernek*. Konstatálták, hogy *Giordano*, noha városi hivatalnok, nem magyar állampolgár, *Hegyi* kijelentette, hogy az információt előkelő uraktól kapta, de nem hajlandó megnevezni őket. *Mayländer* vádbeszédében gondosan elkerült minden politikai momentumot. *Barcsics* védő ellenben nagy tüzzel hangsúlyozta, hogy *Fiumében*, tehát a magyar állam területén belül minden magyar embernek, de főleg magyar szerkesztőnek kötelessége visszaverni magyar nyelv ellen intézett támadásokat. A törvényszék, amelynek elnöke a vádlotthoz magyar nyelven szólott, *Hegyi* Jenőt 50 korona f- és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. *Hegyi* felebbezett.

Nyiltér.

ÜZLETSZERZŐKET

jó fix fizetés és jutalékkal keres a
Yost íróegypársaság,

Budapest, New-York palota.

Ügyes fiatal géprók előnyben részesítettek. Ajánlatok személyesen nyújtandók át délután 4 és 5 óra között.

Somatose

(oldódó hűsfehérnye)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a „tápkészítmény ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegek és izmok erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógyanyag-kereskedésekben.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TAVIRATOK.

Róma, nov 5. A királyi ünnepies kihallgatáson fogadta báró *Pasetti* osztrák-magyar nagykövetet, aki bemutatta a trónváltozás következtében megújított megbízólevelét.

Zágráb, november 5. *Kövösön* leszakadt az új iskola földelpárkányra. Egy munkás rögton meghalt, kettő életveszélyesen megsérült.

A trónörökös házassága és a horvátok.

Zágráb, november 5. A tiszta jogpárt pártgyűlésén mintegy 200 ember jelent meg. A gyűlés négy határozatot hozott. Az egyik *Ferenc Ferdinánd* főherceg nyilatkozatának a horvát tartománygyűlés elé terjesztését követeli, a második köszönetet mond *Kuncic* tartománygyűlési képviselőnek a párt érdekében kifejtett írói működéséért, a harmadik állást foglal a katolikus kongresszusnak a vallás és nemzetiség dolgában hozott határozata ellen, a negyedik gazdasági kérdésekről szól.

Sternberg bűnpöre.

Berlin, november 5. A *Nordd. Allg. Ztg.* jelenti: A Sternberg-pür ügyében gróf *Bülow* birodalmi kancellár ma Rheinbaben belügyminiszterrel értekezett. Tudvalevő, hogy *Stierstädter* rendőr, aki *Sternberg* erkölcsellenes bűntettei ügyében a nyomozással volt megbízva, azzal vádolt egy rendőrbiztos, hogy az őt *Sternberg* érdekében befolyásolni akarta, amit a rendőrbiztos határozottan tagad. Egyidejűleg jelenti a hivatalos *Berliner Correspondenz*, hogy az illető rendőrhivatalnokokat a hivatali titoktartás kötelezettsége alól való fölmentés mellett korlátlan vallomástételre hatalmazták fel. *Stierstädter* és a biztos ez idő szerint nem végeznek szolgálati funkciókat. A bírói eljárás befolyással kíméletlenül megindítják a fegyelmi eljárást.

Az amerikai elnökválasztás.

New York, november 5. A tulajdonképpeni választási kampánynak már vége van. Mind a két párt hangoztatja, hogy diadalra biztos. Mindazáltal *Mac Kinley* győzelmére 1-re 5-öt adnak a fogadásoknál. Chicagóban tegnap demokrata fölvonulás volt, amely nagyszerű ovációvá fejlődött *Byran* mellett. Sok kiváló

aranypárti demokrata nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kijelentik, hogy *Mac Kinleyre* szavaznak és föl-szóllítják a demokratákat, akik az igaz demokrata elvek diadalát óhajtják, hogy ők is reá szavazzanak. A nyilatkozat azt mondja, hogy a demokraták sohasem fogják birni a nép helyeslését, ha a 16: 1 arányában való szabad ezüstverés elméletét el nem vetik és *Byrant* és embereit a vezérségből el nem távolítják.

Ongyilkosság Carnot szobra előtt.

Lyon, november 5. Tegnap délután egy ember a Carnot-szobor lépcsőjére állt és szónokolt a néphez. Egyszerre csak beretvát húzott ki a zsebéből és elvágta a torkát. Reménytelen állapotban vitték kórházba. Kiderítették, hogy örült. Negyvenkét éves, foglalkozására nézve borbély.

A karlista mozgalom.

Madrid, november 5. Az ország főbb karlista centrumaiban napirenden van a letartóztatás, házkutatás és kiutasítás. A kormány energikus föllépése mindenütt jó hatást tesz. Már most kétségtelen, hogy a kormány igen nagy kiterjedésű, de korán elárult összeesküvésnek jött a nyomára, amelyben sok papnak és arisztokratának is része volt.

Köln, november 5. Madridból jelenti a *Kölnische Zeitung*nak, hogy idegen ha 6k érkeztek Barcelonába. A miniszternek tiltakoznak ama hír valódisága ellen, hogy idegen beavatkozás vált szükségessé. A kormány a megindult vizsgálat folyamán több karlistát elfogatott. Biskájában erejéit fegyvertárra akadtak; Madridban szintén találtak fegyvereket.

A pestis.

Bréma, november 5. Az egészségügyi hivatal a következőket teszi közzé: *Kunze* matróz, aki október 27-ikén érkezett ide a *Marinburg* gőzossal, baktériológiai uton pestises megbetegedést konstataáltak. A hivatal megette a szükséges óvintézkedéseket.

Bréma, november 5. A *Bösmann-ügyesség* jelenti: *Kunze*, a pestisben megbetegedett tengerész ma délelőtt meghalt. Mindazok, akik megfigyelés alatt vannak, eddig egészségesek.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, november 5. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) Lanyha irányzat jellemzi a mai határidő-időzúletet. A külföldi árfolyamjelentések kedvezőtlen volta s azon körülmény, hogy a kínálat nagy volt, a kereslet pedig kevés, voltak ennek az okai. A cikkek árai kivétel nélkül pár fillérrel estek. Nevezetesen buza tavaszra 3 fillérrel, rozs és zab 2 fillérrel lett olcsóbb.

Köttettek: buza tavaszra 7.96—7.94—7.96, rozs tavaszra 7.66—7.64—7.66, zab tavaszra 5.86, tengeri május—júniusra 5.33—5.31—5.33 koronán.

A készárak piacán hasonlóképpen teljes üzletelenség uralkodott. A gyenge árfolyamok semmi javulást sem mutattak. Buza ára 5 fillérrel esett.

Zárlatok berlini emelkedő irányzat következtében maradtak: buza tavaszra 7.93, rozs tavaszra 7.66, tengeri május—júniusra 5.37.

Bécs november 5. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ma a bécsi tőzsdekamaránál kérvényt adott be koronaértékre szóló, 41 év alatt kisorsolandó 4½%-os zálogleveleinek hivatalos jegyzése végett.

Berlin, november 5. Az itteni tőzsdén az árfolyamok emelkedése és az irányzat szilárdulása tovább tart. Az amerikai elnökválasztással szoros összefüggésben áll az értékek emelkedése.

New York, november 5. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 9.½ (9.½). Dec.-re 9.03 (9.03). Februárra 9.06 (9.06). New-Orleansban helyben 9.½ (9.½). — *Péroléum*: Stand white New Yorkban 7.45 (7.45). Stand white Philadelphian 7.40 (7.40). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.10 (1.10). — *Zsír*: Western steam 7.55 (7.45). Rohe és Brothers 7.85 (7.80). — *Tengeri* irányzata tartott. Novemberre — (—). — Decembeire 42.¼ (42.¼). Májusra 42.¾ (42.¾). — *Buza* irányzata állandó. Píros ősi helyben 79.¼ (79.¼). Novemberre 78.¼ (77.¼). Decembeire 79.¾ (78.¾). Márc.-ra 82.¾ (82.¾). Májusra 82.¾ (82.¾). Gabona szállítási díja Liverpoolba 8.¾ (8.¾). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.¾ (8.¾). Nov-re 7.15 (7.05). Januárra 7.30 (7.20). — *Liszt*: Spring Wheatears 2.75 (2.75). — *Cukor*: 3.¾ (3.¾). — *On*: 27.82 (27.12). — *Réz*: 16.½ (16.½). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, november 5. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Novemberre 73.— (72.¼). decembeire 74.— (73.¾). *Tengeri* irányzata állandó. Nov.-re 38.½ (38.½). — *Zsír*: Nov.-re 7.02 (7.02). Decembeire 6.85 (6.77). — *Szalonna* short clear 6.75 (6.70). — *Sertészs*: Novemberre 10.82 (10.70). Decembeire — (—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

November.

Néma onyészét halotti lepelje, —
Szarke borongás, — lombatlan ág:
Nem tüninattok érzi a lelkem
Elmúlásnak bús panaszát.

Rezne öröktavasz fénye a légben,
Szólva kacagva madár dala bár:
Szívemen akkor is ősz lehe volna.
... Nincs tavaszom nékem soha már.

Fáy Nándor.

Igazgyöngyök.

— A drágakövek és gyöngyök kiállítása. —

Páris, november 2.

A párisi kiállításnak van egy osztálya, amelyben a kiállított tárgyak szemlézése éppen olyan élvezetet nyújt, mint a nézők arckifejezésének a megfigyelése. A kiállításnak az a része ez, amelyben a gyöngyök és drágakövek rengeteg mennyisége kápráztatja el a nézők szemét. Az ékszerészek kirakataiból ezer féle szín ragyog és szíporkázik. Amit a természet nemes, ritka és értékes ékkövekben a napvilágra juttatott, az itt egy nagy tömegben van egyesítve. A fehér gyöngy, a ragyogó gyémánt, a rubin, smaragd, zafir, opál, türkiz, — mindaz, amit a tenger mélyéből, a föld gyomrából hozott felszínre az emberi kéz munkája, művészi csiszolással és mesteri aranyfoglatokkal a legideálisabb ékszerek formájában került itt egymás mellé. Meg kell figyelni a sok látogatót, különösen a nőket. Az arcuk kifejezése mondja meg, hogy ezek a drágaságok milyen közeli viszonyban állanak a lelkükhöz. Minden emberben felkeltik az élet egy olyan szakának a reményét, amelyben valamely ajándéknak az adása, vagy elfogadása a szerencse megnyilatkozását jelenti. Az ékszerek kiállításában két iparág egyesül: a drágakövek feldolgozása és azután az ötvösmunka, amely ékes foglatot ad a köveknek. És érdekes, hogy a világ minden részében akadnak drágakövekre, csak a vén Európának szegény a földje. Opálou kívül nem ad semmiféle drágakövet. A világ minden téja képviselve van itt ezen a kiállításon, amely az egyetlen igazán nemzetközi része a világkiállításnak.

Kelet-India, Ausztrália, Közép-Amerika gyöngyöket küldött, Ázsia, Dél-Afrika és Brazília kiszáradt folyómedrei gyémántot, Birma, Sziám, Ceylon rubint, smaragd a mult készleteiből, Közép-Amerikából és az Uraltól került ide, Magyarország, Ausztrália és Mexico opált küldött, Perzsia és Szíria türkizt. Khina csodálatosan szép rózsaszínű gyöngyökkel, Japán pedig hosszukás, „sugar-gyöngyök”-kel vesz részt, amelyeket virágok formájában dolgoznak fel. És kevesen

gondolnak arra, hogy ez a sok drágakő mennyi vérbe és emberéletbe került!

Körülbelül tizenöt év óta a gyöngy „vezet”. A divat nagyobb értéket ad neki, mint a gyémántnak, amelyet a délafrikai bányák dus termése könnyen hozzáférhetővé tett a társadalom minden osztályának. És a divat nem csak szeszély. Mert a gyöngyök megvannak az az előnye, hogy illik a tolettek minden árnyalatához, míg a többi drágakövek mindig megkövetelnek bizonyos alapötust. Nagy tőke, izlés és idő kell ahhoz, hogy olyan gyöngyöröket állítsanak össze, amelyben a gyöngyök nagysága, alakja és színe egyenlő. *Conlon* például egy husz sorból álló gyöngyöröket állított össze; 3600 gyöngy van benne, mindegyik 4/5 gramm, mind egyenlő nagy és a színárnyalatok is azonosak. Két nagy gyöngyökből álló gyöngyöröket is feltűntetést keltett. Az egyikben 30 darab csupa 55 grammos gyöngy van, a másikban negyvenhat 35 grammos gyöngy, amelyeknek közepén egy 80 grammos gyöngy ragyog. E gyöngyörök mindegyike körülbelül két millió frankot ér. Sok értékes *sautoir* is van itt; hosszú gyöngyörök, amely a hölgyek válláról egészen a csipőig, néha a térdig omlik alá. Az első *sautoir* *Galliera* hercegnő viselte a francia császárság idején. De csak *Engenia* császárnő hozta divatba. *Thiersnek*, a nagy francia államférfinak a felesége szenvedélyes gyöngygyűjtő volt, akit minden gyöngykereskedő jól ösmert. A Louvre muzeumának egy háromsoros gyöngycolliert ajándékozott, amelynek több millió frank az értéke. Egy *Rotschild* bárónő tulajdonában van a világ két legnagyobb és legfinomabb gyöngye. Fülöntüggökbé vannak foglalva, a súlyuk 240 gramm, egyenlő nagyok, teljesen gömbölyűek, fehérek és csillogók. *Fever* a fekete gyöngyök legremekőbb példányait állította ki. Nem mint ékszer, hanem mint a természet értékes játéka érdemel említést az a *természetes* gyöngykereszt, amelyet Nyugat-Ausztráliából küldtek. Kélcnek kerek, fehér gyöngy nőtt egymásba kissé, szabálytalan kereszt formájában. Egy osztrigában találták.

A gyémántok mindenféle színárnyalatát megtaláljuk itt a kiállításon. *Boucheron* kiállítása a legpompásabb. Őrső, csepp és löhere formájú gyémántok a speciálisai. Egy gyöngyörök végén két nagy gyémánt-csepp ragyog. Rendkívül szép egy nyakéke, amelyben gyöngyök és órsó alakú gyémántok váltják fel egymást. Sokkal érdekesebb mint szebb egy 21 1/2 karátos kék gyémánt, értékes ritkaságok egy vörös, zöld és világoskék gyémánt is. Egy kis gyűjteményben *Boucheron* gravírozott gyémántokat állított össze: arcképeket, virágokat, névalírásokat. Ezek a vésőművészek remekei. A vésőnek ez a módja *Bordux* találománya. A legszebb zafir-köveket *Conlon* állította ki. Van közöttük egy nagy zafir, amelynek 162 karat a sulya. Az eddigi — majdnem sablonná vált — ékszerformákat teljesen mellőzik azok az ékszerek, amelyeket *Fever* állított ki. Új iskolát teremtett, amely

művészi, eredeti, vad, majdnem bizarr formákat teremtett. De akármennyire szépek is ezek a formák itt a kiállításban, tisztes polgári alakokon nagyon furcsa hatást keltenek majd az ilyen ékszerek.

Az egész kiállítás áttekintésénél meggyőződhetünk arról, hogy csak a legfinomabb drágaköveket és gyöngyöket használtak itt fel. A kiállított ékszerek javarésze inkább a minőségével, mint a nagyságával tűnik ki.

A kiállítás clouja *Jubilé-gyémánt*, amely egy külön üvegszekrényben van kiállítva. A sulya 240 karat, tehát körülbelül 60 karattal több, mint az 1859-ben kiállított *Imperialis*. Egy 1000 karatos nyers darabból csiszolták. Ez a fenomenális drágakő egy angol társaság tulajdona. Mineralógikus szempontból is nagy sikert jelent ez a drágakő, mert a Louvreból levő híres *Regent*-et, amelynek 132 karat a sulya, nemcsak nagyságban, hanem tisztaságban is felülmulja. De azért nem tetszik, éppen mert nagyon nagy. A kisebb formájú gyémántok színszórása sokkal szebb.

Rendkívül érdekes ez a kiállítás, amely egymaga sokkal értékesebb, mint a kiállítás kétharmadrésze.

L—z.

+ Francia vasutak. A francia közmunkaügyi miniszter nemrég körrendeletet intézett a felügyelete alatt álló vasutársaságokhoz, amelyben felszólította őket, hogy az állandó vonatkéséseknek vegyék elejét. A társaságok mehetségül egyéb okokon kívül azt is felhozták, hogy az utasok podgyásának folytonos szaporodása és főleg a podgyásdarabok terjedelmének növekedése okozza a vonatok késését. A miniszter megindította a vizsgálatot és újabb körrendeletet adott ki, amelyben a legerélyesebben visszantartja a podgyászra vonatkozó mehetségét. Az utasok podgyásának száma ugyanis csak lényegtelenül emelkedett, és a feladott podgyász mennyisége az utasok számának arányában egyáltalán nem is lett nagyobb. Bebizonyult az is, hogy a terjedelmes podgyásdarabok száma a francia gyorsvonatokon esekelőbb, mint a személyvonatokon. Az utasok számának arányávalellenben sem a vonatok, sem a vasuti alkalmazottak száma nem szaporodott. A vasuti társaságok mehetségét a miniszter a legszigorúbban visszantartotta és újból felhívta őket, hogy bizonyos évszakokban, amikor a közönség különösen nagy mértékben tódul a vasutakhoz, mint a szünidők kezdetével és végével, növelje egy a személyzet, mint a vonatok számát és ekként vegyék elejét annak, hogy a vonatok podgyászokkal túl legyenek halmozva. A miniszteri körrendelet végén a következő erőlyes szavak vannak: „Mielőtt a közönségtől e tekintetben aldozatot kérnék, első sorban követelnem kell, hogy önök feleljenek meg ama kötelezettségnek, amelyeknek alá vannak vetve.”

REGÉNY.

QUO VADIS?

(59)

— REGÉNY —

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

Mikor már a tömeghez egészen közel volt, megsarkanyuzta lovát és a fenyegetőleg emelkedő fegyverek, az izzó szemű, verejtéktől gyöngyöző arcú és dühtől tajtékozó ajku emberek közé vágatott.

A tömeg üvöltése mind hangosabbra vált és mikor a követséget megpillantották, nem is emberi ordításban törtek ki. Botok, csépek, söt fegyverek is emelkedtek feléje; fenyegetőleg emelkedtek feléje a kezek és lovának kantárszárát igyekeztek megfogni, de Petronius hideg, egykedvű és megvető tekintettel lovagolt tovább a tömeg közepébe. Időnként botocskájával egyet-egyvet ütött a toladókébbak fejére, mintha csak egy közönséges tömegben esinálna magának utat. Ez a biztos nyugalom nem is tövesztette el hatását. A tömeg végre is megismerte őt és számos torok kiáltotta:

— Petronius! Arbiter elegantiarum! Petronius!

Es minden oldalról felhangzott a kiáltás: Petronius!

Nevének említésére a haragos arcok kissé elsimultak és már nem kiáltoztak oly vadul. Az előkelő patricius, Petronius, noha sohasem hajászta az olesó népszerűséget, mégis a nép kedvence volt. Különösen móta *Pedanius Secundus*, az elitelt rabszolga érdekében érvényesítette befolyását, emberszerető és jótékony, derék férfiú hírében állott. Ezért hajlandók is voltak őt meghallgatni, mert senki sem kételkedett, hogy ő a császár követe.

Fehér, biborveres esikkal diszített tunikáját levette és feje fölött megcsóválta, annak jeléül, hogy beszélni akar.

— Halljuk, halljuk! — hangzott minden oldalról.

A tömeg elcsendesedett, Petronius felemelkedett a nyeregben és nyugodt, messzehallható hangon így szólt:

— Polgárok! Aki szavaimat megérti, továbbítsa azokat a távolabb hátul állóknak, de mindnyájatokról megkövetem, hogy ugy viselkedjétek, mint emberek, nem pedig mint vad állatok az arénában.

— Halljuk, halljuk!

— Tehát figyeljétek! A várost újra felépitik.

A császár, *Lucullus*, *Mecenas* és *Agrippina* kertjei gyakran nyitva lesznek számotokra! Holnaptól kezdve gabonát, olajat és bort fogunk osztogatni, úgy hogy mindnyájan teletömhettek magatokat. Azután a császár nagyszerű játékokat fog számotokra rendezetni, aminek még nem látott a világ. Söt rengeteg ajándékot is fogtok kapni. E tüzvész után gazdagabbak lesztek, mint valaha voltatok!

A hallgatóság körében morgás támadt, mely mindenfelé elterjedt. Itt-ott a harag vagy a beleegyezés hangjai hallatszóltak, végre is egyetemleges vad ordításban törtek ki.

— Panem et circenses! Panem et circenses!

Petronius tógájába burkolózva, úgy áll ott fehér mezében, mint egy márványszobor. A lárna nőttön-nőtt, fölülmulta az egyre terjedő tűz sustergetés és zúgását, a császár követe azonban rendíthetetlenül állt ott, mert még szólni akart.

Végre is felemelt kezével ismét hallgatást parancsolt és aztán így szólt:

— Igérem nektek, hogy kaptok „panem et circenses”. Es most éltessétek a császárt, aki táplál és ruház benneteket! Így, és most menjétek aludni, lump fráterek, mert mindjárt hajnalodik.

Megfordította lovát és gyöngéd botítésekkel

utat tört magának a tömeg között és lassan lovagolt visszafelé a praetorianusok sorai között.

Visszaérkezve a vízvezetékhez, csupa ijedt ábrázattal találkozott. Ott nem jól hallották a tömeg kiáltását: „panem et circenses” és azt hiték, hogy a tömeg forradalmi kiáltásokban tör ki. Nem is remélték, hogy Petronius éppen és egészen fog visszaterüni, úgy, hogy Nero halál-sáppadt arccal sietett elébe és fuldokolva kérdezte:

— Nos, mi történik ott alant? Már támadásra került a dolog?

Petronius nagyot lélegzett.

— Polluxra! Azok ott izzadnak és büzlenek! Adjatok hamar egy „epilemmá”-t, mert mindjárt elájulok.

Csak aztán fordult a császárhoz.

— Megigérem nektek, hogy kapnak olajat, bort, gabonát, hogy megnyilnak számukra a kertek és hogy pompás játékokat fogunk rendeztetni. Most már ismét istenienek téged, „éljenti”-t kiabálnak kiszáradt ajkukkal. Istenek, de milyen kellemetlen szaga van ennek a népnek!

— A praetorianusokat készenlétben tartotam, — vágott közbe *Tigellinus*, — és ha neked nem sikerült volna őket megnyugtanni, úgy a lármázókat örökre elnémítottam volna. Kár valóban, hogy nem engedted meg nekem, oh isteni Caesar, hogy erőszakhoz nyuljak.

Petronius vállatvonogatva hallgatta *Tigellinus* beszédét.

— Igyekezzed talán nem vész kárba. Esetleg már holnap intézkedhetsz ilyenformán.

De Nero felkiáltott:

— Nem, nem! Megnyitatom a kerteket és gabonát fogok osztogatni a nép között. Köszönet neked, barátom, Petronius. A játékoknál pedig, melyet rendezni fogunk, nyilvánosan előadom majd azt a dalt, amit nektek ma elénekeltem.

(Folytatása következik.)

† **Megrovási kaland.** Zsigmondi Imre uram a tolnavármegyei *Kajdas* nótáriusa volt a hatvanas években. Nem nagyon szerethették őt a falubéliek s mindenképpen igyekeztek a falu tollának életét megkeseríteni. Valami nagyon rossz írt tehetett Zsigmondi a tűzre, hogy egy napon kivitték őt a szőz szoros értelmében a faluból, butorával, minden ingóságával együtt. A nótárius elkeseredésében mit tehetett egyebet: — „bucuszó”-verset írt a kajdacsiakhoz, holmi Veray János-féle megrovási kalandot. A Tolnavármegye közli most e verset, melynek elején az exjegyző ur legazemberei a kajdacsiakat, majd így folytatja:

Kajdacsiak! tehát föletek bucsuzóm,
Halljátok meg az én utolsó bucsuzóm:
Szakadjon reátok a ház gerendátok,
Inseggel küzdjétek át és unokátok;
Dárdával dobjátok az oldalbordátok,
Akassza fel magát az öreg bírókat!
A sío mentében, hol halak és rákok
Számotokra nőttek, most tüzes sárkányok
Terejenek s minden perenyutátok
Faljátok fel — s végre jöjjen a sor rátok!
Vad egeren teremjen a szőlő indátok,
A szegen üresen legyen tarisznyátok,
Paptok és mesterek komenciósi bére
Kerüljön a nemes vármege kezére,
A hóhér kötele kopjék el rajtatok,
A mért kitételek szegény nótárostatok!
Lopjátok el egymás két szemé világát,
Hogy ne lássa több szőz a komáját!
Fenekestől álljon föléte falatok,
Sóstenger fakadjon rá, mikor alusztok,
Észetekbe jusson szegény nótárostatok,
Kit a falu végre ti kihuroztatok.

... Megrovásnak megrovás; versnek — rettelés.

† **Alagut az északi sarkig.** A valószínűleg szerencsétlen véget ért *André* kivételével eddig még valamennyi sarkutazó szánkóval és csónakkal igyekezett célhoz érni. *Louis Launette*, volt francia tengerészkapitány zseniális terve szerint gigászi mérnöki munkával épített *jégalaguton* lehetne az északi sarkhoz jutni. A jégalagutat az eszkimók építési módszere szerint kellene létrehozni, vagyis úgy, hogy a jég meg ne olvadjon. Ha lehetségesnek tartjuk azt, hogy ez a merész terv egyáltalában keresztülvihető, úgy egy pillanatra sem lehet kételkedni, hogy a jégalagut oly szilárd alkotás volna, mintha kőből, téglából építenék. A kapitány megvan a felől győződve, hogy a jégalagut korántsem oly utópia, mint azt az első percben gondolná az ember; vastagon cementezett jégtömbök szolgálnának szerinte a cél kivételére, s így az északi sarkkal öszeköttetésben állhatnának. *Louis Launette* gyakorlati ember híreből áll, aki nem egy északsarki expedíciót szervezett és vezetett már eddig, az ideát tehát nem lehet kétkedő mosolylyal fogadni, mintha az egy álmodozó agyában szülemlett volna meg. A merész és zseniális tervet most a legkintlésebb angol földrajzi társulatok veszik beható vizsgálat alá, és ha gyakorlatilag kivihetőnek találják, úgy mérnökökből, vegyészekből, természetudósokból és

jégmunkásokból álló expedíciót vezet *Launette* az északi sark felé, s ott komoly munkába kezdenek. Az alagut belső szélessége tizenegy láb, magassága nyolc láb lenne, a falak pedig hat láb vastag jégtömbökből állnának, a tömböket valamelyes sökeverék tartaná össze. Az alagutban villamos világítás lenne, s volnának benne javítműhelyek, telefon-állomások, kútya-gunyhók. Rendkívül érdekes, hogy aránylag csekély anyagi áldozatba kerülne a terv megvalósítása.

Napirend.

Naplár: Kedd, november 6. — Római katolikus: *Leonárd hv.* — Protestáns: *Lénárt.* — Görög-orosz: (október 24.) *Arélász.* — Zsidó: *Marchesvan 14.* — Nap két: 6 óra 37 percek. — Nyugszik: 4 óra 18 percek. — Hold két: délután 3 óra 56 percek. — Nyugszik: reggel 5 óra 45 percek. — Holdtölte éjjel 12 órakor.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 óra v. Az országos iparegyesület összes szakosztályainak ülése délután 5 órakor (Uj-utca 4. szám alatt).

Közös hadsergebeli fölélnörzési szemle reggel 9 órakor a *Mária Terézia* lakonyában a 67. gyalogezredhez és az 1-től a 16-ik egészségügyi csapatokhoz tartozókkal.

A képviselőház ülése délután 10 órakor.

Nemzeti Múzeum. Régiségár, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Istvánffy Gyula képképzés a *Felsőerdősröd* 22. szám alatt, *Huszár Ilona* báróné műtermében reggel 9 órától délután 4 óráig.

Waller Crane kiállítás az *Iparművészeti múzeumban* délelőtt 9 órától 1-ig és délután 4 órától 8-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum és házipár kiállítás a városi régi iparszobornak délelőtt 9 órától 12 óráig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig, délután 3—5-ig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Földtani Múzeum (Stefánia-út 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Szabadalmi leltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este nagy katonazene.

Hannás kávéház Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvéd zenekar hangversenye.

Union-szálloda, díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyha-terem.

Putzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Somossy Orsém válogatott műsor.

Perenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Tátra kávéház Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.

Hazám kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Erdélyi mintá vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

Monopol kávéház Váci-kört 37. minden este *Oláh Sándor* zenekarának hangversenye.

Foiles Caprice kiváló új műsor.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(89)

De hát egészen hiábavaló volt, hogy *Tarvin* ebbe a vizsgálatába belemelegedjék, *Sitabhai* megmutatta már neki, hogy milyen fajtájú az ő igazalmassága és *Ketty* időközben magán is tapasztalhatta már ezt. Hogy most hozzá menjen, s utközben legalább is nyomorékká lődözze, ez képtelenségnek mutatkozott, de *Tarvin* mégis elhatározta, hogy megeselekszi. *Sietve* kereste fel a lovát, amely három percelt előbb ott kapkodott legyekért a fogadó mögött a napfényben, de *Fibby* hurokkal a nyakán végső vonaglásban találta a földön.

A szolga a ház tulsó oldalán tett-vett, s az, amikor előszólitotta, ordítva vetette magát a lö mellé.

— Ezt valami ellenség követte el! Valami ellenség! — kiáltozta a fickó hemperegve és öszkeporodva — az én szép barna lovam, amely soha semmi rosszat nem követett el. Hol kapok én megint szolgálatot, ha a rám bízott állatot így el hagyom pusztulni?

— Ha csak tudnám! Ha csak tudnám! — dühnyögte *Tarvin* ettől a balesettől csaknem kétségbeesetten. — Ez a fickó megkapná a golyót a koponyájába, ha csak egy kicsit bizonyosabb volnék a dologban! Kelj föl, te semmirekellő. *Fibby*, öregem, minden bűnödöt megbocsátom... és most isten veled!

Kék füstfelhőske burkolta be egy pillanatra *Fibby* fejét, aztán nehézkesen felmelkedve elvágódott és kiszenvedett a derék állat. Ördöge ordítással és jajszóval töltötte meg a léget, amíg *Tarvin* nem rugott egyet rajta és rá nem paran-

esolt, hogy hordja el magát. Feltűnt volt, hogy milyen hirtelen lecsillapult a fájdalom s amikor a kis agyag-gunyhóba ment, hogy a cóknyáját összeszedje, elégtelen vigyorgott s a fekvőhelye mögül valami lyukból valami ezüstösen csillogót szedett elő.

A lovától megfosztott ember pedig segítségért fűrkészett köröskörül, éppen úgy, mint *Sitabhai* a tónál. Egy cigánykaraván kanyarodott be éppen a város falánál sovány bivalyaival és kaffogó kutyáival, s akár mint egy raj szennyes madár ereszkedett le a város kapuja előtt. Magában véve semmi feltűnést nem okoztak a cigánykaravánokban ebben az országban, de a rendőrség szigorúan vizgázott arra, hogy betartsák azt a határozatát, hogy csak negyedóránra a várostól üthessenek tanyát.

— Ohó, bizonyára annak az asszonynak a szegény rokonai! — dühnyögte *Tarvin*. — A bejárást a városba esinosan elbástyázzák, s ha most keresztült akarnék torni a misszió házhöz, akkor megkaparintának! Bizony vannak kellemesebb játszóterek a keleti királynéknál, úgy látszik, hogy nem igen törődnek a rendszabályokkal.

A következő pillanatban nagy porfelhő kerekedett a cigány tanya közepén és a maharádzsa-kunvár kisérte jobbra-balra szétszórtá a cigánynépséget, hogy helyet csináljon a hereg *Viktóriának*. *Tarvin* még azon tőpenngett, hogy ugyan mit jelenthet ez a nagy mozgalom, amikor a kocsis a kísérettel együtt már a fogadó elé rohogott. Egy magányos katoná, amely kétszáz lépéssel előbb járt, hódolatjeljes jelentébe fogott, a kíséret erre nevetéssel válaszolt és két élénk gyermekhang sikoltozott a gyönyörűségtől.

A kocsis hátulsó ülésén egy gyermek állott. akít *Tarvin* még sohasem látott, s aki az elől lévő katonát a hindosztán szitkoknak egész áradatával halmozta el, mire a kíséret megint csak nevetésre fakadt.

— *Tarvin* száhí! *Tarvin* száhí! — esicsereggett a maharádzsa-kunvár. — Nézz meg már benünket!

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

A **petróleumhamisítás ellen.** A pénzügyminisztérium régebbi idő óta tapasztalta már, hogy különösen az ország Galiciával határos vidékein a kincstár érdekeinek kijátszásával s a fogyasztó közönség károsításával benzinnel kevert, igen rossz minőségű petróleum van forgalomban, mely tiltott keverés révén kivonatik a fogyasztási adók alól, kárára egyuttal a tisztességes gyáripárnak is. E végből a pénzügyminisztérium átiratot intézett a kereskedelemügyi minisztériumhoz, hogy a gyulékony petróleum tiltások ki a forgalomból. *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter szaktanácskozást hívott egybe, mely ma délelőtti tartatott meg a keresk. minisztériumban. Jelen voltak a pénzügyminisztérium részéről *Pötsa József* osztálytanácsos és dr. *Teleszky János* miniszteri titkár, a gyárosok közül: az orsovai és budapesti petróleumgyár részvénytársaság képviselőiben *Berg Adolf*; az oravcái petróleumgyár részéről *Pohnai Sándor*; a bihar-szilgyi olajipar részvénytársaság igazgatója: *Mayer Mór*; a magyar kőolajiparító gyár részvénytársaság igazgatója: *Feldei Dezso*; a fiúmei és brassói petróleumiparító gyári részvénytársaságok részéről *Szirmay Oszkár* és *Pieblinger Károly* igazgatók; az *Apollo* kőolajiparító-gyár részvénytársaság képviselőiben *Geiger B.* *Zsigmond* királyi tanácsos igazgató-sági tag és *Neumann S. György* vezérigazgató; a magyar petróleum-ipar r. t. igazgatója *Freund Adolf*; dr. *Otvódnai Nándor* és *Journides C. G.* brassói, végül *Richtzei PINKÁSZ* m.-vásárhelyi petróleum-gyárosok. A kereskedelemügyi minisztérium részéről jelen voltak *Szterényi József* miniszteri tanácsos, aki a miniszter megbízásából az értekezleten elnökölt, *Magyarits* Agost ipari főfelügyelő, *Gerster Miklós* kir. iparteleügyelő, mint előadó és dr. *Lessner* Richard miniszteri segédfigyelő, mint jegyző. Miután az elnöklő miniszteri tanácsos esetele az értekezlet célját és az előadó röviden ismertetle a tárgyat, az értekezlet tagjai az érdemleges tárgyalás megkezdése előtt öszinte hálaíjnak tolmácsolását kérték *Hegedűs Sándor* miniszter előtt, amiért a hazai iparos és kereskedő közönség által eléggé meg nem hálálható azt a gyakorlatot honosította meg, hogy meghallgatja az érdekeltség véleményét közvetlenül, még mielőtt fontosabb intézkedéseit kiadná. Mindannyian megegyeztek abban, hogy az ugynevezett vevített petróleum, mely benzinnel keverése által állitattik elő és fokozottabb mértékben tűzveszélyes, illetőleg robbanékony, melynek forgalomba hozatala egyranton károsítja a kincstárt és a fogyasztókat, előbbít úgy, hogy kivonja magát a fogyasztási adó alól és így még egészségellenes versenyt is támaszt a tisztességes gyáraknak, — utóbbiakat annyiban, hogy gyakran jele, de mindig legalább harnada elégtelenül visszamarad a Jampában, — a forgalomból legnagyobb szigorral kiltassék. Az erdélyrezi gyárak képviselőinek kivételével valamennyi jelenvolt amellet nyilatkozott, hogy feltétlenül tiltandó a 21°C. aluli petróleum gyártása, mint amely az ugynevezett tűzveszélyes petróleum fogalma alá esik. Minthogy két ellentétes álláspont nem volt kiegyenlíthető, és az értekezletnek nem döntö, hanem csak informatív jellege volt, az elnöklő miniszteri tanácsos több mint három óráta tárgyalás után az értekezletet 1/2 órákor berekesztette.

Egy pillanatra azt gondolta *Tarvin*, hogy talán ez is valami eszefogás akar lenni, de hiszen a maharádzsa megbízható, kipróbált szövetségestárs volt, a kocsira lépett tehát.

— Hereg — mondotta kezét nyujtva — önnek nem volna szabad a napon kocsikázni!

— Ó, hiszen én megint egészen jól érzem magamat — felelte a fiatal ember élénken, ámbár a külseje meghazudtolta a kijelentését. — Parancsot adtam és most itt vagyok. *Ketty* kisszesszony parancsokat ad nekem, de ő a palotába vitt, s ott én parancsolok! Ez *Umr Singh*, az ősem, a kis hereg... de csak én leszek a király!

A kis fiú fölvetette a szemét és jól megnézte *Tarvin*-t. Ez a szem és az alacsony széles homlok egészen az anyjé volt s az ajkai olyan erősen szorultak össze a gyöngyfogakon, mint ahogy *Sitabhai* ajkai préselődtek össze a *Dungar* Talaonál, amikor vitáztak.

— Ó a palota tulsó oldaláról való — csevegett tovább a maharádzsa-kunvár angolul — arról az oldalról, ahová nekem nem szabad elmennem. De amikor a palotában voltam, mégis átmentem és éppen akkor, képzelje csak *Tarvin* száhí, éppen akkor egy kecskét ölt meg. Még egészen véres a keze!

Egyetlen indiai szóra *Umr Singh* kinyitotta összeszorított öklét s oda tartotta *Tarvin* elé két kis tenyerét. Azok még feketék voltak a meguldult vértől. A lovasok elámultak; a vezetőjük megfordult egy kissé a nyeregben, intett *Tarvin*-nak és ezt suttogta:

— *Sitabhai!*

Tarvin megértette és megértette, hogy a gondviselés maga adott vártalanul fegyvert a kezébe. Hogy használni is fogja ezt a fegyvert, azzal hamarosan tisztában volt.

— De hát hogy kerültek ti ide, ti kis kullancsok? — kérdezte!

(Folytatása következik.)

A Magyar Jelzálog-Hítelbank 4%-os nyere...

A csemegekereskedők a vasárnapi munkaszünet...

A vasárnapi lapokban egy olyan közlemény jelent meg...

Erre a csemegekereskedők írja a Hircsarnok... megjegyezzük...

A Révai testvérek irodalmi intézet részvénytársaság...

A vasárnapi munkaszünet tárgyában. a kereskedelmi...

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár...

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi...

Bécsi vágómarhavásár. November 5. (Saját tudósítónk...

A mult héttel szemben a vásár gyenge. Árak rosszak.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, november 5.

Tartózkodó vételkedv mellett elkelt mintegy 8000...

Eladott: Buza. Tiszavideki: 100 mm. 82 k. 7 K. 90 f., 100 mm...

77-5 7 K. 42 1/2 f. 300 mm. 77 k. 7 K. 65 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 75-2 7 K. 25 f., 500 mm. 72-5 k 6 K. 95 f., 400 mm. 72-7 k. 6 K. 95 f., 100 mm. 73 k. 6 K. 95 fillér.

H.-Szoboszlói: 100 mm. 77-5 k. 7 K. 40 f. Fehérmegyei: 130 mm. 77 k. 7 K. - f. Pestmegyei: 130 mm. 78-5 k. 7 K. 82 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 77-5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77-5 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 5-0 mm. 76 k. 7 K. 31 1/4 f., 100 mm. 76 k., 7 K. 20 fillér.

Mind három hónapra. Rossz: 300 mm. 6 K. 85 f., 200 mm. 6 K. 75 f., 300 mm. 6 K. 80 f.

Tengeri: 300 mm. 4 K. 55 f. Lucerna: 22 mm. 41 1/2 k. Késspézfizetés mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerint, késspézfizetés 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, Kiló, % Kilogramm Ára, K.-40l, K.-ig, % Kilogramm Ára, K.-40l, K.-ig. Rows include Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácsági, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafajták, Kiló, % Kilogramm Ára, K.-40l, K.-ig. Rows include Rossz, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Tengeri májusra, Zab októberre, Zab áprilisra, Repce augusztusra.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Zab októberre, Zab áprilisra, Tengeri májusra, Tengeri szeptemberre, Repce augusztusra.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Tengeri májusra, Zab októberre, Zab áprilisra, Repce augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A szilárd irányzat a mai előtőzsdén további folytatást nyert s alkalmunk nyílik megjegyezni, hogy a javulás az egész piac összes forgalomba került értékeinek árfolyamában tükröződött.

A helyi piac igen szilárd volt. Kisértel főleg Kézútiban, Rimában és Salgóban volt észlelhető, kivétel nélkül jóval magasabb árak mellett.

A déli tőzsde eleinte igen kedvező volt. Később gyenge berlini jelentésekre némileg elgyengült s gyengében zárult.

A helyi piac tartósan gyenge. A valutapiac tartósan gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 661.50. Osztrák hitelrészvény 662.25-665.75. Osztrák-magyar államvasut 659.-662.-. Rimamurányi vasut 485.50-487.-. Városi villamos vasut 277.-. Közúti vasut 598.-599.-. Salgótarjáni 640.-. Adria 491.- korona.

A déli tőzsde eleinte emelkedő, később gyengébb. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 663.75-667.-. Osztrák hitelrészvény 665.-667.-. Osztrák-magyar államvasut részvény 660.25-662.50. Koronajáradék 90.40. Jelzálogbank részvény 433.-434.-. Leszámlatolóbank 428.-. Rimamurányi 486.-487.25. Déli vasut 109.50-111.-. Közúti vasut 598.-601.- korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni kőszénbánya 639.-. Adria 490.-492.- korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 662.75. Magyar hitelrészvény 663.50. Leszámlatoló bank részvény 426.-. Rimamurányi vasut részvény 483.50. Osztrák-magyar államvasut 659.50. Közúti vasut részvény 597.-. Villamos vasut részvény 276.- korona árfolyammal.

A budapesti terménnytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: Lucerna magyar 39.-45.- korona, vörös idei 55.-57.- korona, vörös erdélyi - - - - - korona, vörös bánási - - - - - korona, középszemű 60.-63.- korona, nagyszemű 67.-70.- korona. Disznózsír: budapesti: 68.50-59.- korona, vidéki - - - - - korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki - - - - - korona, városi 4 darabos 61.-61.50. korona, 8 darabos 53.-53.50. korona, füstölt - - - - - korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50-15.- korona 120 darabos - - - - - korona. 100 darabos 15.25-15.50. korona, 85 darabos 16.-16.50. korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75-14.25. korona, 100 darabos 14.25-14.75. korona, 85 darabos 15.75-16.- korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.25-18.50. korona, szerbiai 16.25-16.50. korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Előtőzsdén kedvező volt az irányzat. Déli tőzsdén tartották a jobb árfolyamok. Zárlat emelkedő irányzatú Berlinre.

Bécs, november 5. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjáradék 114.80. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 130.-. Magyar vasut kölcsön ezüstben 98.40. Magyar keleti vasut állami kötvény 116.75. Magyar leszámlatoló- és pénzváltóbank 428.-. Rimamurányi vasut részvény 485.-. Magyar koronajáradék 90.35. 4%-os Magyar földterem. kötvény 91.40. Magyar hitelbank részvény 664.50. Magyar nyeregyeni kölcsön sorsjegy 164.-. Kassa-oderbergi vasut részvény 345.50. Magyar kereskedelmi bank 25.45 Magyar cukoripar - - - - -

Bécs, november 5. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjáradék 97.35. 4%-os osztr. aranyjáradék 114.65. 1900-iki sorsjegy 132.20. Osztrák hitelsorsjegy 391.-. Angol-osztrák bank 273.-. Bécsi bankjegyesület 469.50. Osztrák-magyar bank 1690. Déli vasut 112.50. Dunagőzhajózási részvény 758.-. Dohányrészvény 287.-. Császári és királyi arany 114.1. Német bankváltók 117.57. 4 2/3%-os ezüst járadék 97.10. Osztrák koronajáradék 93.35. 1894-iki sorsjegy 200.-. Osztrák hitelintézet részvény 663.75. Unionbank 545.-. Osztrák Länderbank 416.-. Osztrák-magyar államvasut 661.-. Elbavölgyi vasut 473.-. Alpesi bányarészvény 424.50. 20 frank arany 19.19.-. Londoni váltóár 240.50. Bécsi Tramway Lít A 289.-. Bécsi Tramway Lít A 213.-. Lipót kohó - - - - - Az irányzat szilárd.

Bécs, november 5. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 663.-. Magyar hitelrészvény 665.-. Angol-Osztrák bank 273.-. Bécsi bankjegyesület 469.-. Union bank 545.-. Länderbank 415.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 660.50. Lombard 112.50. Elbavölgyi vasut 473.-. Északnyugati vasut részvény 458.-. Dohányrészvény 288.50. Rimamurányi vasut 485.50. Alpesi bányarészvény 423.-. Májusi járadék 97.35. Magyar koronajáradék 90.35. Török sorsjegy 105.-. Német birodalmi mária 117.35. Napoleon d'or 19.19.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 5. (Tőzsde tudósítás.) A mai tőzsde-forgalomban nagyon szilárd volt a hangulat. Bankrészvények, továbbá kohó- és bányarészvények tovább emelkedtek állítólag fodorések következtében. Előnkint a hangulatot az a féltetés is, hogy Max Kinley valószínűleg újra megválasztják elnökké. Járadékok közül olaszok és spanyolok emelkedtek. Vasutak közül osztrák államvasut és déli vasut emelkedett. Svájci vasutak szilárdak, különösen Jura-Simplon vasut. Hajózási részvények eleinte szilárdak voltak, aztán gyöngültek. A második tőzsdében a bányarészek nyereségrealizáció okozta muló gyöngölés után tovább emelkedtek. Zárlat gyöngébb. Magánleszámlatási kamatlab 4 1/2 %.

Berlin, november 5. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék 97.10. 4%-os osztrák aranyjáradék 97.75. Elbavölgyi vasut - - - - - Magyar koronajáradék - - - - - Osztrák-magyar államvasut 141.25. Kassa-oderbergi vasut - - - - - Bécsi váltóár 84.95. Magyar vasut beruházási kölcsön 100.80. Alpesi bányarészvény - - - - - Disconto-Commandit 177.80. Altalános villamosági Edison 222.-. Gelsenkirchmi 189.50. Laura-kohó 207.-. 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.90. 4%-os magyar aranyjáradék 98.50. Osztrák hitelrészvény 208.50. Déli vasut 26.25. Károlyi Lajos vasut - - - - - Orosz bankjegy 216.75. 4%-os új orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény - - - - - Olasz járadék 95.30. Magyar hitelbank - - - - - Dynamit Trust 152.-. Harpeni 181.60. Az irányzat ingadozó.

Berlin, november 5. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalomban. 4%-os magyar aranyjáradék 96.50. Magyar koronajáradék - - - - - Osztrák hitelrészvény 207.70. Osztrák-magyar államvasut 141.-. Déli vasut 26.-. Északnyugati vasut 216.70. Elbavölgyi vasut - - - - - Orosz bankjegy késpénz - - - - - Buschtheuradi - - - - - Orosz bankjegy - - - - - (Ultimo) Lombard - - - - -

Hamburg, november 5. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjáradék 96.60. 1980. sorsjegy 133.-. Déli vasut 26.25. 4%-os osztrák aranyjáradék 97.-. Osztrák hitelrészvény 207.80. Osztrák-magyar államvasut 141.45. Olasz járadék 95.-. 4%-os magyar aranyjáradék 96.50. Az irányzat gyengült.

Frankfurt, november 5. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék 97.20. 4%-os osztrák aranyjáradék 97.60. Magyar koronajáradék 91.25. Osztrák-magyar bank 121.30. Déli vasut 26.20. Elbavölgyi vasut - - - - - Londoni váltóár 204.27. Bécsi bankjegyesület 119.50. Villamos részvény - - - - - 3%-os magyar aranykölcsön 79.-. 4 2/3%-os ezüstjáradék 96.20. 4%-os magyar aranyjáradék 96.75. Osztrák hitelrészvény 208.40. Osztrák-magyar államvasut 141.40. Északnyugati vasut 113.-. Bécsi váltóár 849.06. Párisi váltóár 814.96. Unionbank - - - - - Alpesi bányarészvény 214.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, november 5. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artyományok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 207.90. Osztrák-magyar államvasut 26.30. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék —. Laura-kohó 204.80. Harpen 181.50. Discont —. Alpesi —. Bécsi bankjegysület —. Az irányzat szilárd.

Páris, november 5. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 709.—, 4% os osztrák aranyjárdék 97.—. Osztrák Landerbank 449.—, 3% os francia járdék 100.00. Ottomanbank 533.—, 3 1/2 % os francia járdék 101.92. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 138.—, 4% os magyar aranyjárdék 97.—. Párisi bankrészvény 1085.—. Olasz járdék 95.07. Francia törészth. járdék 99.40. Osztrák földhitelintézeti részvény 1207.—. Török dohányrészvény 307.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 5. A sertésüzlet irányzata változatlan.
A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban)

— fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 96—98— fillérig. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm valós súlyban 96—97— fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 96—98— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 200 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 94—96— fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 93—94— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 92—94 fillérig.

Sertésüzlet szám 1900. november 3. napján volt készlet 35.848 darab. — 1900. november 4. napján felhajtotta 1171 darab. 1900. november 4. napján elszállított 979 darab. 1900. november 5. napjára maradt készletben 36.040 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, november 5.

A helyzetben az oroszországi maximum jutott tulsulyra, amely nyugoti irányban terjeszkedve, a déli depressziót leszorította Afrika felé. Északnyugaton azonban új depresszió közeledik.

Az esőzések ennek következtében Olaszországban és Ausztriában szűnőben vannak, Oroszországban pedig állandóan száraz idő uralkodik.

Hazánkban tegnap általános és helyenkint igen jelentékeny (20—40 mm.) esőzés volt, amely az ország déli részén ma reggel még tart. Nyugaton a hőmérséklet érezhetően leállt.

Küldés: Tulynomon száraz idő várható, helyenkint éjjeli fagygal.

VII. magy. kir.

szabad. osztálysorsjáték

100,000 darab sorsjegy, 50,000 nyeresemény
13.160,000 korona összegben.

Főnyeresemény Egy Millió korona.

Árak az I-ső osztályhoz:

1 egész sorsjegy 12 korona | 1 negyed sorsjegy 3 korona
1 fél sorsjegy 6 korona | 1 nyolcad sorsj. 1.50 korona.

Teljes utánvét mellett megrendelések nem eszközöltek.

MERCUR

Változatlan Részvény-társaság

BUDAPEST — V. ARANY JÁNOS UTCA 31

Ostály-sorsjegyet

vásároljon

Beimel Lajos

bankházában

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárúsiójánál

BUDAPEST,
IV. Keckemeti-utca 13.

Egy egész ... 12 korona
Egy fél ... 6
Egy negyed 3
Egy nyolcad 1.50

Huzás már
nov. 15. és 16-án.

KAFFÉ

4 1/2 kg. Cuba kávé 6.93 irtért
és 1/4 kg. Császárkeverék teát 1.60 irtért

... küld minden más költség nélkül.

Fratelli Deisinger

cég

kávéhozatali üzlete,
FIUME.

ARLAP INGYEN

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAP-an PAP-an PAP-an

Butor

készpénzért vagy részletfizetésre

FUCHS BODOG-nál

BUDAPEST,
József-körút 26.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

1 szőhajtható vasgép 3 db kivethető matracal — 10.—	1 asztali szőnyeg 4 méter 5.—
1 rouge paplan — 1.50	1 tenorifü matrac — 4.50
1 csapir prima — 2.50	1 afrique — 5.—
1 csapir paplan — 2.40	1 löszir — 12.—
1 setin — 3.80	1 ablak köper függöny — 4.—
1 atlasz cachmir — 4.50	1 tunis — 1.50
1 selyem atlasz paplan — 5.50	1 gyapjú — 4.50
1 fodros scirona al. papl. — 5.50	2 ágyl. 1 asztali terítő bouret — 5.50
1 jó váson paplan lepedő — 2.—	1 gyapjú — 1.50
1 ágyl. — 1.30	1 nagy szobaszőnyeg — 2.50
1 fanel ágylakaró pokróc — 2.50	1 ágyl. — 5.30
1 gyapjú — 5.50	1 ágyl. — 0.85
1 jó löpkróc — 1.50	1 tapasztr ágyl. — 1.20
1 téli pokróc — 4.60	1 mir. jó futószőnyeg — 4.—
1 szőp falli szőnyeg — 7.50	1 mintázott — 1.75

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosodó gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek, nem tétlő árak kicseréltek, vagy a pénz visszatart.

Különlegességek

Dr. Fischer Róbert,
a kémia doktora és kozmetikus, kozmetikai kémikus laboratoriumából

Bécs I. Habsburgergasse 4, II. em.

Szörvetszőszer (Epilatoire.)

A szőrt az arcon, a kezeken, karokon stb. vegyi uton Epilatoire-ral irtjuk ki. Az eljárás egyszerű és fájdalomtalan, a hatás lassu, de biztos. Az Epilatoire ugyanis hosszabb használatnál a hajgyökereket tökéletesen kiirtja és biztos meggátolja az újabb ki-növést.

A különlegességek árai:

Szörvetszőszer (Epilatoire) a szőr tökéletes kiirtására és az újabb növés meggátolására
1 kis palack — 5.— fét
1 nagy palack — 10.—

Arcszin-paszta a szőrt az arcon, a karokon stb. azonnal kiirtja, darabja — 1.— fét

Szeplő-krém 1 tégely — 2.—

Ozon, vízbe oldva, 1 palack (1/2 liter) 1.25

Szőkítő (Blondeur) 1 pal. (1/2 liter) 3.—

„Fo” hajfestőszer, 1 doboz szőkítől feketéig 1.20 irtért 3 fétig és — 5.—

Arcpor-zomán nappali arcepor, 3 árnyalat, 1 doboz rouge-zsal — 3.— fét
rouge nélkül — 2.—

Vénuszvíz szép tiszta arcból nyereséshöz 1 palack — 2.— fét

Szer orrvörösség ellen, doboz — 2.—

Kozmetikus kevaporond a pórszenesek elmulasztására — 1.50 fét

Ismeretű füzetek az Ozonról és a többi különlegesség használatáról ingyen és bérmentve.

Bizonyítványok e szerek ártalmatlanságáról megtekinthetők, szintugy sok ezer hálaírat az egész világból. — Felvilágosítás az összes kozmetikus ügyekben ingyen. Rendelők órák délelőtti 9 óráig est 6 óráig.

Raktár: Dr. Török József gyógyszerész és Koller Testvéreknél Budapesten.

MERCUR

BANK- és váltó-üzlet részvénytársaság.
Budapest, XV., Váci-utca 37. sz.

460,000 korona nyerhető:

1 db 1870. évi Magyar nyeresemény ígérvényvel. Huzás november 15-en, főnyeresemény 300,000 kor. — 11.— K.
1 db 4% os Magyar Jéjalog-ígérvényvel Huzás november 15-en, főnyeresemény 70,000 kor. — 3.50 K.
1 db 3% os Osztrák földhitel-ígérvényvel. Huzás november 16-án, főnyeresemény 90,000 kor. — 3.50 K.

A három együtt csak 16.50 kor., kor. 15.—
Teljes utánvételt nem küldünk

ZENEMŰ-

zongorára dalok
hegedű humorosok
citera karkok
zenekar tanulmányok
gitár stb. küldetnek ingyen és bérmentve.

OTTO MASS zeneműkereskedés és raktár
BÉCS VI. 2. Mariabilderstrasse 91.

BUTOR részletfizetésre

Állami és város tisztviselők, katonatisztek, egyház-ferdek, valamint más hitoköpen egyének kedvező szótései feltételek mellett karnak szilárd egyártmányú asztalos- és kárpitosított butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.
Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljegyzék kiküldése ellen bérmentve küld fenti cég II. osztály. 5197

BIHARI EDE

Ezennel közhírré tétetik, hogy az alírt főelárúsiót volt oly szerencsés, miszerint résztvevőinek már

KÉTSZER

fizette ki a legnagyobb nyereseményt, a

600,000

kor. jutalmódját, 1897. április 6-án és most 1900. október 12., méltán nevezhető tehát a legszerencsésebbnek. Eddigélé közel

korona nyereseményt fizettem ki. Sziveskedjék minél előbb egy szerencseszámat rendelni, mert a kereslet nálam érthetőleg igen nagy. Vidéki rendeléseket az irodamba, IV., Városház-utca 14. sz. alá kérem. A huzási jegyzéket a huzás után azonnal küldöm.

Ajánlok az I. osztály huzásához:
egy egész sorsjegy kor. 12.— egy negyed sorsjegy kor. 3.—
egy fél sorsjegy kor. 6.— egy nyolcad sorsjegy kor. 1.50

Féaruda Budapesten: Károly-körút 28. (Központi városház.)
Elárúsiót helyek Budapesten: VIII., Kerepesti-át 61., VIII., József-körút 6., IX., Soroksári-utca 41.

BIHARI EDE

a magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárúsiója Budapesten.
Iroda: IV., Városház-utca 14. szám.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. november hó 6-án.

Pollinán Bianchi Bianka mint vendég.

A hugonották.

Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét zorrota Meyerbeer. Szövegét írta Scribe. Fordította Nádaskay L.

Személyek:

Valois Marg.	Bianchi	De Nangis	Alberti
Valentine	Vasquez	Saint Bris	Váradi
Urban	Payer	De Nevers	Takáts
Marcell	Ney D.	Tavannes	Dalnoki

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. november hó 6-án.

A fővény.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta Molière. Fordította Kazinczy Gábor.

Személyek:

Harpagon	Gabányi	Fruzina	Györgyné
Kleant	Dezso	Simon	Kőrösmérei
Elize	Nagy I.	Jakab	Zilahy
Valér	Horváth	La Flèche	Latabár
Marianna	Alszeji	Klaudia	Demjén M.
Anselm	Egressy		

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. november hó 6-án.

Angot asszony lánya.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét írta Clairville, Siraudin és Koning. Fordította Vezéri Ödön. Zenéjét szerzette Charles Lecocq.

Személyek:

Angot Clairette	Szozer	Cadet	Kunosi
Lango	Margó	Bateau	Erdős
Pomponnet	Giróna	Vilmos	Sarlai
Ange Pitou	Palásthy	Louchard	Mátray
Larivaudière	Szklai	Huszártst	Odry
Trémiz	Furédi	Amaranthe	Láng

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. november hó 6-án.

Énekek éneke.

Dramolett 1 felvonásban. Cavallotti nyomán írta Radó Antal.

Személyek:

Ránki	Gál	Dénes	Bihari
Márta	Nógrády		

Utána:

A farkas.

Népdráma 2 felvonásban. Irta Giovanni Verga. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Lena	Jászai	Cardillo	Kazaliczky
Mara	Szerémy	Neli	Bárdi
Nanni Lasca	Góth	Grazia	Vársányi
Janu apó	Balassa	Lia	Nógrády
Filomena néni	Nikó L.	Marelba	Szerémy
Bruno	Tapolczai	Nuzzio	Nánásy

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. november hó 6-án.

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irta Hicks és Nicholls. Fordították Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzették Monkton és Caryll.

Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi	Gray	Küry
Lady Coodle	Krecsányi	Flipper	Kovács
Stanley Ed.	Szirmai	Carmenta	Hegyi
Dorottya	Harmath	Alice	Kápolnai

Kezdeté 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kedd, 1900. november hó 6-án.

A felhők.

Kezdeté 1/8 óraker.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor, a nagy műsor miatt kezdeté pontban 8-kor.

Nagy hatású a fenomenális novemberi műsor, a világ legelső művészével.

Paquette Gabriella k. a.
Mario G. ur 4 idomított óriás párcuccalval.

A. és S. Linne Cronin Moris ur
Littke Carlsen

A 3 Almasio **A 3 Behrwall**
ugymint az összes specialitások.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dohány nagybizsda, Károly-körut 26. és a Mulató nappali pénztáránál.

PUTZER pince-éttermeiben Deák-tér.

Ma és minden este SCHREYER, a perzsa sah által kinttelelt hegedűművész hangversenyez. - Számos látogatásért eszedik

Putzer György vendégios.

Ferenci kávéház

(Ujvilág és Rostély-u. sarkán.)

Budapest legkellemesebb szórakozó helye a fővárosba érkező idegének találkozója Csóka közkedvél zenekarának hangversenye. Hideg buffét. - Morsékelit árak. Egész éjjel nyitva. - Figyelmes kiszolgálás. Gross Ödön, kérés.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha Nyitva éjjel 3 óráig.

az Erdélyi Mintavendéglőben,

VI., Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

Uj műsor WEKERLE-kávéház Uj műsor

Kellemes szórakozás. VII. Kerepesi-ut 70. Családok találkozója. Magyar népdal, zene és táncelőadások Lányi Géza 26 tagból álló társulata által. Az előadás kezdete 8 óraker este, vége 12 óraker. 12-2 óráig Hegedűs Gyula hírnöves és ciszterndi cigányzenekara hangversenyez. GLASNER FÉLŐP, kérés.

FOLIES CAPRICE.

Ma fellép a volt főhadnagy

Dumek és arája

(Margherita e Giuseppe di Gianotto).

Végül:

„Die Hochstaplerin“.

Bohóság Leitner H-101.

Előzőleg:

A Knopfloch család.

Hétfőn, november 26-án, Royalterem,

Burmester

Willy hegedűművész hangversenye. Jegyek kizárólag MERY BÉLA zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. kaphatók Telefon.

SZÖNYEGEK legnagyobb választékban.

Butorszövetek, kretonszozetek, csipke- és szövetfüggönyök, ágys és asztalterítők, kocsis- és utazótakarók, finomabb díszítő-szozetek és minden e szakmába vágó cikkek legolesobb ártól fölfelé állandóan óriási választékban.

Specialista erdélyi (kézzel szőtt) pokrócok.

Most érkeztek valódi perzsa-, smyrna-, keleti- és angol-kézzel szőtt szőnyegek igen olcsó árakon.

Alapítottatt 1820. Telefon.
JOANNOVITS DÖME
IV., Váci-utca 25.

Kérem!

Tessék próbát tenni az elismert kitünőségű „SISAK“-KAKAO-val és „SISAK“-CSOKOLADÉ-val. Kezességgel a legtisztább és mindamellert legolesobb hollandi gyártmány. Kapható az összes jobbajta gyarmatáru- és csemegés üzletekben.

Osztály-sorsjegyet vásároljon

Beimel Lajos

bankházában a m. k. szab. osztály-sorsjegyét föelárusítójánál BUDAPEST, IV. Keckeméti-utca 13. Egy egész ... 12 koruna Egy fél ... 6 Egy negyed ... 3 Egy nyolcad ... 1.50 Huzás már nov. 15. és 16-án.

Sternberg Armin és Testv. cs. és kir. udvari hangszergyár.

Központi főraktárában: Kerepesi-ut 36. Gimbalmok

szép, erőteljes és csengő hangzal kaphatók 35 frittól felj. 500 frittig. Külön zongora-termék: hol a leghírnesebb zongorák jutányosan beszerezhetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körut sark) Zenepalota. Árjegyzék egészen díjmentes.

Veszek zálogházi cédulát régi arany ezüst ártú brillant és gyémánt ártú a legmagasabb árak mellett FRIED A. órás és ékszerész Kerepesi-ut 2. szám.

A „BUDAPESTI KÖZIGAZGATÁSI ÜGYNÖKSÉG“

VII., ROTTENBILLER-UTCA 66.

Eljár mindenemü közigazgatási ügyekben, egy a miniszteriumok mint a fővárosnál, nyilvántart és megszüret katonai, házassági engedélyeket és egyéb ügyeket, elfogad megbízásokat a jelzálog intézetek és bankoknál folyamatban levő ügyek eredményes megszüretésére.

Gyors elintézés!
Olcso díjszámítás!
Jogtanácsos rendelkezésre!

Jót, olcsó

Arban adunk el: Egy félkábát 14 frittól. Egy sacco-öltöny 18 frittól. Egy gazdás szőrmekabát 18 frittól. Egy városi utazóbunda 24 frittól. Egy havelok 8 frittól kezdve tiszta gyapjuszövetből Kósn Heilmann és fiaik az „Angol szabóhoz“ címzett legnagyobb férfi- és gyermekruha áruházában, Budapest, Károly-körut 12., földszint és I. em.

Szabott árak. Tulkövetés kizárva.

„A párisi világkiállításon a „grand-prix“-vel kitüntetve.“

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják: Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak. Idegbajokban, vészegénységégnél, emésztési zavaroknál, gyengeségéknél stb. kitünő sikerrel használtatik. Árak vidékre Kőbányai vasut állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f. 1 . 30 kis palack ... 13 K. a fogyasztási adót is beleértve. A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszazádásakor 5 korona visszazöldgáltatik. Budapestben kapható minden fűszer- és csemegékereskedés a és poharuként a „Quisiana Automata Buffet“-be is. Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb. Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak. MEGNEVELESI HELY: Királysörfőző Budapest-Kőbánya.

A hypnotismus.

A hypnotismusról már nagyon sokat írtak; mellette is el- lene is. — A tudó- sok tudományak tartják, a hozzá nem értők lumbognak. É: a hypnotismus mégis letagadhatlan tény a melyel a közönséges életben léteu nyomon ta- lákozhatunk és ön- magunkon kipróbál- hatjuk. Milyen gyar- ran tapasztaljuk, hogy valamilyen meg- magyarázhatlan, titkosatos hatalom vezet bennünket eslekedeteinkben és hogy a mi határtalan bizalmunk a sikerben a sikert tényleg meg is szerzi számunkra. Így például a hypnotismusnak 1 bizonyos neme az is, mely mindenkit, a ki osztály-sorsjegyet akar vásárolni a Hecht bankházhoz vonja ellenállhatlanul, mely a legszerese- sebb bankház tényleg, mert ott tömételten folyóemé- nyetnek az ügyfelek. A Hecht bankház a Ferenciek-terén 6. szám alatt van és a huzás már november 15. és 16-án. Árak: egész sorsjegy 12 korona, fél 6 korona, negyed 3 korona, nyolcad 1 kor. 50 fillér.

Affaires Exceptionelles. Mai naptól fogva, rendkívüli árleszállítással, egy csak rövid ideig tartó elárúsítást rendezünk, csakis divatos és szolid minőségű hautes nouveautés-ból. Eladásra kerülnek fekete és színes selymek, posztók, Drap Artistique, divatkelmék, Panne imprimée, foulard és mosó-kelmék

ÁRVAY JÁNOS és TÁRSA csász. és kir. udvari selyem- és divatáru-szállítók tárházának földszinti áruosztályában, V., Bécsi-utca 9. Alapított 1849.

J. MERCURI BANK- és váltóüzlet
 BUDAPEST,
 IV., Váci-utca 37. sz.
 Az ország legszerencsésebb
 Osztálysorsjegy elárúsítóhelye
 Pontos kiszolgálás, legmesszebbmenő előnyök.
 1/4 sorsjegy = 12 korona. | 1/2 sorsjegy = 6 korona.
 1/4 sorsjegy = 3 „ | 1/8 sorsjegy = 1.50 „
 Megrendelések legcélszerűbben postautalványon.
 Utánvétrendelések elkerülendők.

Csak 15 krajcár! 11 illusztrált folyóirat!
 17. évek, Ország Világ, Horvátok, Magyar Szalon, Gartenlaube, Mogyoródi, Flieg. Blätter, Buch f. Alle, Illustr. Welt, Für alle Welt, Zur guten Stunde.
 Kölcsei-előzetes rendes folyóiratokban kézbesítve.
 Budapest: — nincs befutó — hátrahozhatóknak 8-9 folyóirat csak 30 fillér. Vidékre: — 3 korona befutó — háromhavi küldés, mindenkor 24-25 fillér, hársondij 1/4 erre 2 korona.
 Prospektus ingyen és bérmentve.
 Első Bpesti Családi Olvasókör: VI., Eötvös-u. 43 B.

Neustein Fülöp
 hashajtó labdacskai
 (NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdacskok)

A pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb állnak; mentők minden értelmű angyalt, az állat-szervek bármelyik legjobb eredményt használják, gyengédnek, hashajtók, vérhájtók; egy gyógyszer sem jobb a a melletti oly ártalmatlan, mint a pilulák a

SZERSZORULÁS
 a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott kávéjuk végett még gyermekek is szívesen veszik.
 Egy 15 pillát tartalmazó doboz (15 kr., 23. évek, mely 8 doboz, tehát 120 pillát tartalmaz, csak 1 forint o. s.
 Utánzóktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacskait. Valódi csak, ha minden doboz törvényszerű védjegyűnkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lippó” és „Neustein Fülöp gyógyszer” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényekből védőti csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP
 „Szent-Lippóhoz” címzett gyógyszerára
 WIEN, I., PLANKENGASSE 6.
 Raktár: BUDAPESTEN;
 TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár, Király-utca 12. szám.

SANTAL EGGER
 Kipróbált
 Orvosilag ajánlott jó szer hólyag és egyéb bántalmaknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat, Copairát, Cubebát ajánlanak. Santal Egger tiszta keletiindiai santal olaj tartalma miatt meglepő gyors és biztos hatású az ifjúság bántalmainál, miért még az orvosok is kedvelik és gyakran rendelik, 1 üveg ára 3 kor., a pénz előleges beküldése után bérmentve 3-40 kor., 2 üveg 6-40 kor., 3 üveg 9 kor.
 Csak a Dr. Egger féle készítmény kérendő eredeti üvegekben.
 Főraktár: **Nádor gyógyszerár.**
 Budapest, Váci-körút 17.

GUMMI-
 és habhólyag különlegességek.
 valódi francia és angol gyártmány. Teljesen biztos és ártalmatlan. Tízajtaja: 1, 2, 3, 4, 5, 6 forintért. Pecsételt és van 1.50 forinttól 2.50 frigit. Kapuját a
Magyar Orvosi Műszertárban
 Budapest, Kerepesi-út 32.
 a Tokus körházal szemben.
 Árjegyek ingyen, zárt borítékban.

Osztály-sorsjegyet
 vásároljon
Beimel Lajos
 bankházában
 a m. k. szalb. osztálysorsjegy-átelárúsítójánál
 BUDAPEST,
 IV. Keoskeméti-utca 13.
 Egy egész ... 12 korona
 Egy fél ... 6 „
 Egy negyed ... 3 „
 Egy nyolcad ... 1.50 „
 Húzás már
 nov. 15. és 16. án.

Férfiak
 figyelmebe.
 A legmakacsabb és idült húgyvesztésnél (magólyas stb.) egyedül gyors és biztos sikerrel használatnak a „Gonorrol-pilulák” melyek egyedül csak Silberstein S. vezetszeti laboratoriumában Bécs IX. Rossauerlande 35. kaphatók, ára egy doboznak 2.50 frt (ezen összeget levélbélyegeken is lehet beküldeni).

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle injekció és labdacskok
 a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi húgyvesztésbántalmaknál — húgyvesztésgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóbajok nélkül. — Pontos használati utasítás minden megrendeléshez mellékeltek. Egy adag ára, friss bajoknál 1 frt 60 kr., idült régi bajoknál 2 frt 50 kr., postán küldve csomagolásiért 25 krral több, portó nélkül.
 A valódi készítmények egyedüli megrendelési helye:
 Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33.
 Raktár:
 Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.
 Szíveskedjék ezen hirdetőt kívánni és megőrizni.

Központi kávé magazin.
KÁVÉ.
 Ajánlok budapesti kávéraktároból elvámlóva és bérmentve utánvételrel:
 4 1/2 kilo CUBA 7 frt 30 kr.
 4 1/2 „ MOCCA 7 „ 30 „
 4 1/2 „ GYÖNGY 7 „ 30 „
 4 1/2 „ ARANY JAVÁ 7 „ 30 „
 4 1/2 „ PORTORICO 7 „ 30 „
 1/4 kilo császár keverék tea 1 frt 50 kr.
 Egy postaszakban 4-5 féle faj is küldhető.
Falkenstein Adolf
 „Kössuth Lajoshoz”
 Budapest, Csömöri-ut 16g. szám.
 A központi pályaudvar indulási oldalával szemben

